

БЪЛГАРСКА ФИЛОЛОГИЯ (РЕДОВНО ОБУЧЕНИЕ)

ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН: БАКАЛАВЪР

ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ: ФИЛОЛОГ

ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ НА ОБУЧЕНИЕТО: 4 ГОДИНИ

КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА

I. Изисквания към професионалните качества и компетенции на завършващите специалността

Настоящата квалификационна характеристика определя професионалната ориентация на завършилите специалността "Българска филология" за образователно-квалификационната степен "Бакалавър".

Основната цел на учебната програма е да подготвя специалисти по български език и литература, които да се реализират в сферите на обществения живот, изискващи филологическа компетентност.

На базата на придобитата образователно-квалификационна степен "Бакалавър" завършилите специалността "Българска филология" могат да продължат образованието си в следващата образователно-квалификационна степен "Магистър" в нашия или в друг български или чуждестранен университет.

Обучаваните в тази специалност се подготвят да се реализират във всички области на обществения живот, в които се изисква филологическо образование: средни и висши училища, научни институти, средства за масова информация, издателства, медии, библиотеки, музеи, наши и чуждестранни фирми и други.

Завършилите специалността "Българска филология" придобиват знания в областта на старобългарския и на съвременния български език, на неговата история, съвременното му състояние, правописните и правоговорните му особености, редактирането, както и в областта на старата българска, възрожденската, новата и съвременната българска литература, фолклора, античната, руската и западноевропейската литература.

В съответствие със съвременните изисквания са създадени условия и за придобиване на умения за работа с компютър и за компютърна текстообработка, както и на умения за ползване на чужд език.

При изпълнение на държавните изисквания обучаващите се в специалността "Българска филология" могат да придобият и допълнителна професионална квалификация "Учител по български език и литература" в платена форма на обучение.

Водеща цел в подготовката на студентите от специалността "Българска филология" е оптимално да се съчетаят теоретичната с практическата подготовка.

II. Изисквания към подготовката на завършващите специалността

Завършващите специалността "Българска филология" притежават знания и умения, които им осигуряват успешна и пълноценна реализация в бъдещата им професионална дейност.

Предвидени са теоретични знания и практически умения по области, в които се постига специализирана езиковедска или литературоведска квалификация.

При организиране на обучението в бакалавърската степен целта е да се формират у студентите знания и умения по фундаментални дисциплини в областта на езикознанието и литературознанието:

- 1) за прилагане на филологическото познание в други (исторически и социални) науки;
- 2) за прилагане на теоретичните знания в практиката на лингвистичния и литературния анализ;
- 3) за редактиране, аотиране, рефериране, интерпретиране и оценяване на различни текстове;
- 4) за публична речева изява в писмен и устен вид;
- 5) за самостоятелно изпълнение на събирателски, проучвателски, анализаторски и теоретични научноизследователски задачи;
- 6) за критичен анализ и научно издържана интерпретация на различни културни феномени;
- 7) за самостоятелно повишаване на по-нататъшната им професионална квалификация.

Завършилите специалността "Българска филология" могат да се реализират като: 1) **2641 Писатели и сродни на тях** (писател, поет, биограф, драматург, есеист, литературен сътрудник, рецензент, сценарист, редактор на книги, драматургичен консултант, критик), 2) **2642 Журналисти** (редактор, продуцент, репортер, журналист, коментатор, кореспондент, наблюдател, ръководител екип и др.); 3) **2643 Езиковеди** (графолог, етимолог, лексикограф, лингвист, морфолог, семасиолог, филолог фонолог, семантолог, говорител).

Квалификационната характеристика на специалността "Българска филология" за образователно-квалификационната степен "Бакалавър" е основен документ, който определя разработването на учебния план и учебните програми. Тя отговаря на всички изисквания на Закона за висше образование, на Постановление № 162 на МС от 23.07.2002 г. и на Правилниците на ЮЗУ "Неофит Рилски".

У Ч Е Б Е Н П Л А Н

Първа година			
Първи семестър	ECTS кредити	Втори семестър	ECTS кредити
Увод в общото езикознание	7.0	Увод в литературната теория	6.0
Увод във фолклористиката	3.0	Западноевропейска литература – I част	5.0

Антична литература	5.0	Български фолклор	4.0
Писмена и говорна култура	5.0	Фонетика и фонология на българския език	6.0
Класически език (старогръцки език)	4.0	Спорт	
Спорт			
Избираема дисциплина (от I група)	3.0	Избираема дисциплина (от I група)	3.0
Избираеми дисциплини (от II група)	3.0	Избираеми дисциплини (от II група)	3.0
		Избираема дисциплина (от I или II група)	3.0
	Общо: 30		Общо: 30
Втора година			
Първи семестър	ECTS кредити	Втори семестър	ECTS кредити
Западноевропейска литература - II част	5.0	Лексикология и лексикография на българския език	6.0
Стара българска литература	5.0	История на българския език	6.0
Старобългарски език	5.0	Възрожденска литература	6.0
Морфология на българския език	6.0	Руска класическа литература	6.0
Етнология	3.0		
Избираема дисциплина (от I група)	3.0	Избираема дисциплина (от I група)	3.0
Избираема дисциплина (от II група)	3.0	Избираема дисциплина (от II група)	3.0
	Общо: 30		Общо: 30
Трета година			
Първи семестър	ECTS кредити	Втори семестър	ECTS кредити
Синтаксис на българския език	6.0	История на българския книжовен език	6.0
Българска диалектология	5.0	Нова българска литература – II част	5.0
Руска литература на XX век	5.0	Славянски литератури	5.0
Нова българска литература – I част	5.0	Славянски език (руски, сръбски, словенски)	4.0
		Социолингвистика	4.0
Избираема дисциплина (от I група)	3.0	Избираема дисциплина (от I група)	3.0
Избираеми дисциплини (от II група)	3.0	Избираеми дисциплини (от II група)	3.0
(Избираема дисциплина (от I или II група))	3.0		
	Общо: 30		Общо: 30
Четвърта година			
Първи семестър	ECTS кредити	Втори семестър	ECTS кредити
Сравнителна граматика на славянските езици	7.0	Балкански литератури	7.0
Съвременна българска литература – I част	6.0	Съвременна българска литература – II част	7.0
Стилистика на българския език	5.0	Държавен изпит по български език и литература (писмен и устен)	10.0
Литература за деца и юноши	3.0	или	
		Защита на дипломна работа по български език или литература	
Избираема дисциплина (от I група)	3.0	Избираема дисциплина (от I група)	3.0
Избираема дисциплина (от II група)	3.0	Избираема дисциплина (от II група)	3.0
Избираема дисциплина (от I или II група)			
	Общо: 30		Общо: 30

ОБЩО ЗА 4 УЧЕБНИ ГОДИНИ: 240 КРЕДИТА

ИЗБИРАЕМИ ДИСЦИПЛИНИ			
ПЪРВА ГРУПА – ЕЗИКОЗНАНИЕ			
№	Наименование на учебната дисциплина	Семестър	ECTS кредити
1.	Банатският български език – история и съвременно състояние	I	3.0
2.	Презентация и презентиране	I	3.0
3.	Похвати в радиожурналистиката	I	3.0
4.	Митология и език	II	3.0
5.	Създаването на т. нар. македонски книжовен език	II	3.0
6.	Въведение в масовите комуникации	II	3.0
7.	Южнославянска епична традиция	II	3.0
8.	Прагматика	II	3.0
9.	Интонация и значение	III	3.0
10.	Основи на редактирането	III	3.0
11.	Балканско езикознание	III	3.0
12.	Комуникативни принципи и стратегии	III	3.0
13.	Лексикална морфология (словообразуване)	IV	3.0
14.	Морфология на глагола	IV	3.0
15.	Актуални проблеми на българската фразеология	IV	3.0
16.	Езикови особености на интернет комуникацията	IV	3.0
17.	Словообразуването на народните говори	V	3.0
18.	Църковнославянския език	V	3.0
19.	Езикова география на Европа	V	3.0
20.	Динамика и иновации в българската лексика от края на XX и началото на XXI век	V	3.0
21.	Библията в тълкувания и образи	V	3.0
22.	Търновска книжовна школа	VI	3.0
23.	Словното богатство на народните говори	VI	3.0
24.	Семантика	VI	3.0
25.	Балканска ономанстика	VI	3.0
26.	Писмености и култури	VI	3.0
27.	Етнолингвистика	VII	3.0
28.	Психолингвистика	VII	3.0
29.	Проблемни въпроси в българската граматика	VII	3.0
30.	Каноните в чест на Св. Иван Рилски в българската ръкописна традиция до XVIII век	VII	3.0
31.	Структура на вестникарския текст	VII	3.0
32.	Език и пол	VIII	3.0
33.	Лингвистика на текста	VIII	3.0
34.	Синтаксис на българската разговорна реч	VIII	3.0
35.	Лингвистична типология	VIII	3.0
ВТОРА ГРУПА – ЛИТЕРАТУРОЗНАНИЕ			
№	Наименование на учебната дисциплина	Семестър	ECTS кредити
1.	Естетика на античността	I	3.0
2.	Теренна фолклористика	I	3.0

3.	Историческа поетика	I	3.0
4.	Теория на романа	II	3.0
5.	Академичното писане	II	3.0
6.	Българската нарация	III	3.0
7.	Западноевропейският роман през XVIII-XIX век	III	3.0
8.	Старогръцка митология и религия	III	3.0
9.	Етнология на родството	IV	3.0
10.	Литература, медии, образование	IV	3.0
11.	Съвременна западноевропейска проза	IV	3.0
12.	История на руската литература	IV	3.0
13.	Литература на ранното християнство	IV	3.0
14.	Структурна поетика	V	3.0
15.	Европейски модернизъм	V	3.0
16.	Руският постмодернизъм	V	3.0
17.	Руският ъндърграунд	V	3.0
18.	Българска емигрантска литература	V	3.0
19.	Руската литература в мрежата	V	3.0
20.	История на руския роман	V	3.0
21.	Литературни полемики и диалози от Освобождението до края на Първата световна война	V	3.0
22.	Литература, култура и Възраждане In cito	VI	3.0
23.	Литературноисторически сюжети в периода между двете световни войни	VI	3.0
24.	Литература – кино – бизнес (кинолектории)	VI	3.0
25.	Руска емигрантска литература	VI	3.0
26.	Пътеписи, пътешественици и туризъм	VI	3.0
27.	Българската литературна критика на XX век	VII	3.0
28.	Жените писателки в българската литература	VII	3.0
29.	Обреди и обреден фолклор	VII	3.0
30.	Славянският друг на Балканите	VII	3.0
31.	Семиотика на словесните изкуства	VII	3.0
32.	Поетика на пейзажа	VII	3.0
33.	Българската литература в края на XX век	VIII	3.0
34.	Нобеловата премия за литература	VIII	3.0
35.	Литература – визуални образи – комуникации	VIII	3.0

ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ДИСЦИПЛИНИ

УВОД В ОБЩОТО ЕЗИКОЗНАНИЕ

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	I	5	75	2.5	
а) лекции	I	3	45	1.5	текущ контрол

б) семинари	I	2	30	1.0	текущ контрол
Извънаудиторна заетост	I	9	135	4.5	текущ контрол
Общ кредит				7.0	
Оценяване	I				изпит

Учебният курс се състои от 45 часа лекции, 30 часа семинарни занятия и 135 часа извънаудиторна заетост.

В *лекционния курс*, изграден от 21 тематични цялости, се поставят общите въпроси, които очертават характера и същността на дисциплината, изяснява се терминологичният апарат, представят се основните теоретични достижения в съществуващите изследвания. Акцентът е поставен върху проблемите на славистиката и индоевропеистиката, както и върху типологичните особености (обща и специфични) на славянските езици.

Детайлно са разгледани трите основни лингвистични метода – сравнително-исторически, ареален и структурен, някои от най-важните направления и школи, както и явленията, свързани с тях, в контекста на историята на езикознанието. Представени са някои основни равнища на езиковия анализ – фонетика и фонология, морфология, синтаксис. Засегнати са и основните видове писмени системи и връзката им с типовете езици, за които са създадени. Подробно са разгледани типологичната и генеалогичната класификация на езиците, като вниманието е съсредоточено основно върху езиците от индоевропейското езиково семейство, а също и върху езици от някои други по-разпространени езикови семейства.

Семинарните занятия допълват представената в лекционния курс информация, като на студентите се предоставя възможността да вземат участие в дискусии по предварително зададени теми от занятията. В семинарите се прилага на практика и усвоеният от лекционния курс материал, като се правят анализи върху конкретни научни текстове, изготвят се карти и схеми.

Извънаудиторната работа е насочена към утвърждаване на наученото по време на лекционните и семинарните занятия и е свързана с изпълнение на конкретни задачи по зададени (или избрани от студентите) теми.

Учебната дисциплина цели: да въведе студентите в основните теории, направления и проблеми на общото езикознание, което е наука с важно методологическо значение за всички области на лингвистиката; да подготви студентите за самостоятелна работа с научни текстове, подлежащи на анализ, критика и оценка; да представи алтернативните парадигми в лингвистичното мислене.

УВОД ВЪВ ФОЛКЛОРИСТИКАТА

Вид занятия и дейности	Семестър	Хоранум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	I	1	15		
а) лекции	I	1	15		т. к.
б) семинари					
Извънаудиторна заетост	I	5	75		т. к.
Общ кредит	I			3.0	

Оценяване	I				изпит
-----------	---	--	--	--	-------

Курсът се състои от 15 академични часа, лекции върху основните теми.

Учебната дисциплина цели: да даде знания на студентите относно спецификите на фолклористичната история и теория в чужбина и у нас; да подготви студентите в бъдещите занимания с проблемите на българския фолклор, включващи както проблеми на теорията, така и практически умения по опознаване на различните дялове, жанрове и пр.

АНТИЧНА ЛИТЕРАТУРА

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	I	3	45	1.5	
а) лекции	I	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинари	I	1	15	0.5	Текущ контрол
Извънаудиторна заетост	I	7	105	3.5	Текущ контрол
Общ кредит				5.0	
Оценяване	I				Изпит

Обект на дисциплината е литературата на европейската Античност – елинска и римска. Към проблематиката на курса се подхожда от два методологически аспекта – литературно-исторически и компаративистичен. Литературно-историческият подход има за задача да маркира културно-историческия контекст на епохата и да положи в него конкретните литературни явления. Компаративистичният подход разглежда в аналитично-съпоставителен план художествени текстове, персонажи, проблемно-естетически въпроси.

Курсът съдържа 45 академични часа аудиторна заетост, от които 30 лекции и 15 семинарни занятия. Те са разпределени в два основни модула:

I. Старогръцка литература. Представят се проблемите на периодизацията на старогръцката литература. Студентите се запознават с различните етапи в митологичното възприемане на света и човека. Разглеждат се емблематични за дадена епоха автори и произведения. Особено внимание се отделя на общокултурните процеси (преобразуването на мита в литература) и литературните тенденции (сукцесия на литературните родове, жанрови разслоявания на лириката и драмата, еволюция на атическата трагедия, развитие на комедията).

II. Римска литература. Периодизацията на римската литература се опира на представителни за всяка епоха творци и произведения. Посочват се аспектите на приемственост и оразличаване спрямо старогръцката литература. Акцент се поставя върху такива литературни явления като римски епос, поезия и римска комедия, които се разглеждат в съпоставителен план със старогръцките им аналози. Специално внимание се отделя на явлението античен роман.

Основни целина курса: да ориентира студентите филолози в хронологията на мащабни исторически събития от Античността, които имат общокултурна значимост в развитието на европейската цивилизация; да запознае студентите с динамиката на светоусещането на древните през различните културни епохи на Античността; да изгради представа за общокултурните процеси (преобразуването на мита в литература) и литературните тенденции (сукцесия на литературните родове, жанрови разслоявания

на лириката и драмата, еволюция на атическата трагедия, развитие на комедията) през Античността, които полагат основите на европейското литературно и литературно-теоретическо развитие; да запознае студентите с емблематични автори и произведения, представителни за отделните жанрове на античната литература.

ПИСМЕНА И ГОВОРНА КУЛТУРА

Вид занятия и дейности	Семестър	Седмичен хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	I	3	45	1.5	
а) лекции	I	3	45	1.5	Текущ контрол
б) семинари	I				
Извънаудиторна заетост	I	7	105	3.5	Текущ контрол
Общ кредит				5.0	
Оценяване					Изпит

Учебният курс се състои от 45 часа лекционни занятия и 105 часа извънаудиторна заетост. Обучението се осъществява по учебна програма, ситуирана в лекционна част.

За всяко занятие преподавателят предварително задава тема, а в хода му разяснява на студентите логиката на правописните и правоговорните правила и тяхното съдържание. Задължение на преподавателя е за всяко следващо занятие да задава тема и литературни източници, свързани с нея, а задължение на студента е чрез извънаудиторната си заетост да се готви самостоятелно по казусите на тази тема, за да може по време на занятието да постави въпроси, свързани с неразбиране на конкретни правила.

Учебната дисциплина цели: да формира у студентите умение да си служат правилно с правописните и правоговорните правила, действащи в съвременния български книжовен език; да формира у студентите способност да си обясняват механизма на допусканата правописна или правоговорна неточност и причините, довели до нея – асимилационен или дисимилационен процес, диалектно влияние и т.н.; да възпита уважение към творческия гений на българина, вплътен в българския език.

КЛАСИЧЕСКИ ЕЗИК (СТАРОГРЪЦКИ ЕЗИК)

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	I	2	30	3.0	
а) лекции	I	2	30		Текущ контрол
б) семинари					
Извънаудиторна заетост	I	4	60	1.0	Текущ контрол
Общ кредит				4.0	
Оценяване	I				Изпит

Курсът по старогръцки език за специалност Българска филология се състои от 30 часа лекции, през които въз основа на интерактивния метод се преподава и упражнява основният материал от старогръцката граматика, превеждат се текстове със

средно трудно ниво, дискутират се културно-историческите, литературни и философски реалии от Античността и Средновековието, зададени в преведения материал.

Основните цели на курса са: да се проследи влиянието на старогръцкия език и неговото историческо развитие спрямо българския език, култура и литература; да разшири общолингвистичния кръгзор на студентите; да съдейства за изработването на научен подход към съвременните езици; да предостави лексическия минимум, съставен от най-често употребяваните думи в старогръцки, явяващи се в същото време особено продуктивни за образуване на речниковия състав в съвременен български език, съвременен гръцки, европейските езици, и международната лексика; да даде сведения /чрез превод на оригинални текстове/ за историята, културата и литературата на Античността и Средновековието; да се подчертае влиянието на гръцкия език и култура върху развитието на балканските народи, култури и религия.

УВОД В ЛИТЕРАТУРНАТА ТЕОРИЯ

Вид занятия	Семестър	Хорариум Седмично	Общо	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	II	5 ч.75 ч.			
А) Лекции	II	3 ч.	45 ч.	1.5	Текущ контрол
Б) Семинарни занятия	II	2 ч.	30 ч.	1.0	Текущ контрол
Извънаудиторна заетост	II		105 ч.	3.5	Текущ контрол
Общо кредити				6.0	
Оценяване	II				Изпит

Лекционният курс разпределя темите в 2 модула: Културологични аспекти на литературната творба и Вътрешни аспекти на художествения текст.

Началните теми са свързани с културологическо обосноваване на литературата като тип социална и художествена дейност. Прави се типологически паралел между Мит и Литература, Мит – Приказка, Приказка – Литература. Обособяват се техните функционални характеристики и въздействени стратегии.

Вторият раздел има за опора основни категории от теорията на текста, неговите формално-структурни и композиционни характеристики. В раздела се дават аксиологическите и функционалните особености, както и рецептивните вариации в пространството между текста и читателя/зрителя. Открити са акценти върху теорията за фигурите, стиловата многоаспектност и различните дискурсивни извивки на езика на литературата. Тук се обособяват теми за метафората, символа и техния “превод” в сферата на литературата; правят се и обобщения за степените на въздействие.

Прави се типология на езика на литературата, която започва с обща характеристика на трите литературни типа. Отделни теми са посветени на лириката, драмата и белетристиката (генезис, конструктивни особености), като след всяка по-обща тема следват теми върху структурни промени в модерната литература (лирика, драма, роман). Прави се теоретически преглед на концепцията за жанровата динамика като фактор, предопределящ рецепцията.

ЗАПАДНОЕВРОПЕЙСКА ЛИТЕРАТУРА – I част

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)	Кредит	Вид на
------------------------	----------	-------------------	--------	--------

		седмично	общо		
Аудиторна заетост	II	3	45	1.5	
а) лекции	II	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинари	II	1	15	0.5	Текущ контрол
Извънаудиторна заетост	II	7	105	3.5	Текущ контрол
Общ кредит				5.0	
Оценяване	II				Изпит

Обект на дисциплината е класическата литература на Западна Европа – от Средновековието до втората половина на XIX век.

Курсът съдържа 45 академични часа аудиторна заетост, които се провеждат под формата на лекции и упражнения.

Учебното съдържание запознава студентите с различните визии за периодизацията и разволя на западноевропейската литература. Разглеждат се основните епохи и направления, през които тя преминава – Средновековие, Преренесанс, Ренесанс, Класицизъм, Просвещение, романтизъм, социален реализъм. Особено внимание се отделя на общокултурните процеси (машабни културно-исторически движения и идеологии като хуманизъм и Просвещение), на литературните тенденции (зараждане и развитие на отделните жанрове, литературни направления и школи), на специфичните особености на отделните национални литератури. Изучават се представителни за всяка епоха автори и произведения.

Към проблематиката на курса се подхожда от два методологически аспекта – литературно-исторически и компаративистичен. Литературно-историческият подход има за задача да маркира културно-историческия контекст на дадена епоха и да положи в него конкретните литературни явления. Компаративистичният подход разглежда в анализационно-съпоставителен план художествени текстове, персонажи, проблемно-естетически въпроси.

Основни цели на курса са: да ориентира студентите филолози в хронологията на машабни исторически събития от Средновековието и Новите времена, които имат общокултурна значимост в развитието на европейската цивилизация; да запознае студентите с динамиката на светоусещането на човека през различните културни епохи; да изгради представа за общокултурните процеси и литературните тенденции, които полагат основите на европейското литературно развитие; да запознае студентите с емблематични автори и произведения, представителни за отделните литературни направления и жанрове.

БЪЛГАРСКИ ФОЛКЛОР

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	II	3	45		
а) лекции	II	2	30	1.0	текущ контрол
б) семинари	II	1	15	0.5	текущ контрол
Извънаудиторна заетост	II	5	75	2.5	текущ контрол
Общ кредит	II			4.0	
Оценяване	II				изпит

Курсът се състои от 45 академични часа, които представят различни форми на учебната натовареност, като лекции върху основните теми – 30 часа, семинарни занятия – 15 часа.

Учебната програма на дисциплината *Български фолклор* включва няколко тематични блока, които имат за цел да запознаят студентите с основните дялове на българската фолклорна култура, със съвременните теории и методи в изучаването на фолклора и с неговото битие в съвременните културни процеси.

Това дава възможност да бъдат дискутирани основни теоретични въпроси на фолклористиката, да се включат специфичните проблеми на рецепцията на фолклора, в цялостния социокултурен контекст с оглед на историческото му битие и на битието му днес.

Водеща е концепцията за фолклора като културна система. Това извежда на преден план както въпросите, свързани с механизмите, чрез които фолклорът се предава във времето, така и когнитивните аспекти на неговата социална и културна същност. Това предполага фолклорът да бъде изясняван като ценностна и светогледна система, формираща и конкретни поведенчески нагласи и модели; като тип знание и като един от факторите, чрез които конкретни общности формират собствената си идентичност. Не са пренебрегнати и художествените аспекти на фолклорната култура. Акцент се поставя върху словесните форми на фолклора, доколкото курсът е предназначен за студенти филолози.

ФОНЕТИКА И ФОНОЛОГИЯ НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	II	4	60	2.0	Текущ контрол Текущ контрол
а) лекции	II	2	30	1.0	
б) семинарни упражнения	II	2	30	1.0	
Извънаудиторна заетост	II		120	4.0	Текущ контрол
Общ кредит				6.0	
Оценяване	II				изпит

Курсът се състои от 30 часа лекции и 30 часа семинарни упражнения. Обучението се осъществява по учебна програма в четири части. При обучението за онагледяване и упражнения се използват съвременни софтуерни програми за анализ на речPraat, SIL AcousticSpeechAnalyzer.

Курсът представя основните зависимости и закономерности на фонетичната и фонологичната система на съвременния български книжовен език.

Фонетичната система и речевите единици, т.е. говорните звукове, са описани в артикулационен, акустичен и перцептивен аспект. Специално внимание е отделено на сложната им природа и на връзката и съответствието между различните видове характеристики – артикулационни, акустични, перцептивни.

Фонологичната система е представена като изградена от две подсистеми – сегментна и суперсегментна. Основните единици на сегментната система – фонемите, са описани в рамките на класическите фонологични теории. Отделя се голямо внимание на връзката между функционалните и физическите свойства на речевите единици. В

рамките на сегментната система подробно се разглеждат вокалната и консонантната система на СБКЕ, а към суперсегментната – ритмичната и интонационната система.

В курса са включени основните принципи на фонетичната и фонематичната транскрипция, както и Международната фонетична азбука на Международната фонетична асоциация. Представени са и основните принципи на правоговорните и правописните норми в българския език.

В курса се представят и някои експериментални изследвания в областта на фонетиката и фонологията. Резултатите от тях са посочени като аргументи в подкрепа на изучавани фонетични и фонологични проблеми.

Цели на учебната дисциплина: да даде знания на студентите за съвременното състояние на фонологичната система на книжовния български език (вокална система, консонантна система, ритмична система и интонационна система); придобитите знания да служат за опорна точка на студентите при изучаване на развитието на българския език от старобългарския период до днес, включително за изучаване и на съвременните диалекти; да даде знания на студентите за съвременните тенденции и направления за изследвания в областта на фонетиката и фонологията.

ЗАПАДНОЕВРОПЕЙСКА ЛИТЕРАТУРА – II част

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	III	3	45	1.5	
а) лекции	III	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинари	III	1	15	0.5	Текущ контрол
Извънаудиторна заетост	III	7	105	3.5	Текущ контрол
Общ кредит				5.0	
Оценяване	III				Изпит

Обект на дисциплината е литературата на западноевропейския модернизъм – от края на XIX век до средата на XX век.

Курсът съдържа 45 академични часа аудиторна заетост, които се провеждат под формата на лекции и упражнения.

Учебното съдържание запознава студентите с различните визии за периодизацията и разволя на модерната западноевропейската литература. Разглеждат се основните направления, течения и школи, през които тя преминава – натурализъм, символизъм, модернизъм, екзистенциализъм, театър на абсурда, френският „нов роман“. Особено внимание се отделя на динамиката на възгледите върху различни аспекти на битието, както и на концепциите за мястото на човека в социума. Студентите се запознават със специфични за модерния роман повествователни техники – поток на съзнанието, вътрешен монолог и др. Изучават се автори и произведения, представителни за отделните литературни явления.

Към проблематиката на курса се подхожда от два методологически аспекта – литературно-исторически и компаративистичен. Литературно-историческият подход има за задача да маркира културно-историческия контекст и да положи в него конкретните литературни явления. Компаративистичният подход разглежда в аналитично-съпоставителен план художествени текстове, персонажи, проблемно-естетически въпроси.

Основни целина курса са: да ориентира студентите филолози в хронологията на мащабни исторически събития от 70-те години на XIXв. насетне, които имат общокултурна значимост в развитието на европейската цивилизация; да запознае студентите с динамиката на светоусещането на човека през различните културни епохи; да изгради представа за общокултурните процеси и литературните тенденции, които полагат основите на европейското литературно развитие; да запознае студентите с емблематични автори и произведения, представителни за отделните литературни направления и жанрове.

СТАРА БЪЛГАРСКА ЛИТЕРАТУРА

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	III				
а) лекции	III	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинарни упражнения	III	2	30	1.0	Текущ контрол
Извънаудиторна заетост	III	6	90	3.0	Текущ контрол
Общ кредит				5.0	
Оценяване	III				Изпит

Учебната програма по “Стара българска литература” обхваща основните насоки и характеристики на българското литературно развитие от епохата на Средновековието /VIII-IX век/ до периода на Ранното Българско възрождане /XVIII век/. Темите са обединени в раздели, съответстващи на възприетата в българистичната наука през последните години литературна периодизация. В хода на преподаването се отчитат както историческите измерения на литературното развитие, така и вметването на литературните процеси в по-широки културни и философско-естетически рамки. Цели се да се разкрие художественият модел на старата българска литература не само от съвременна литературоведска позиция, но и с оглед органическата му връзка с религиозно-митологическия светоглед на средновековния творец. Обръща се внимание и на последните извори и научни постижения, допринасящи за доизясняване картината на литературния живот както в известните, така и в по-слабо проучените през различни хронологически периоди книжовни средища.

Курсът се състои от 60 академични часа, които представят различни форми на учебна натовареност: *лекции* върху основните теми - 30 часа, семинарни *упражнения* - 30 часа.

Целите на учебната дисциплина са: да формира основни познания за историята на средновековната българска литература от IX до началото на XVIII век; да създаде теоретическа подготвеност за същността и спецификите на средновековната естетика и православната философия; да изгради начална ориентация за работа с ръкописни и старопечатни текстове; да подготви студентите за занимания с по-новите литературно-исторически периоди от развитието на българската литература.

СТАРОБЪЛГАРСКИ ЕЗИК

Вид занятия и дейности	Семестър	Седмичен хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
А. Аудиторна заетост	III	4	60	2.0	

а) лекции	III	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинарни упражнения	III	2	30	1.0	Текущ контрол
Б. Извънаудиторна заетост	III	4	120	3.0	Текущ контрол
Общ кредит				5.0	
Оценяване	III				Изпит

Учебният курс се състои от 30 лекционни часа, 30 часа семинарни упражнения и 120 часа извънаудиторна заетост. Обучението се осъществява по един модул, който изгражда общото съдържание на учебната дисциплина.

Старобългарският език е първият писмено засвидетелстван славянски език и като такъв е от съществено значение не само за изучаването на българската езикова история, но има важна роля за проучването на историята и на останалите славянски езици, както и за реконструирането на праславянския език.

Курсът има за цел да запознае студентите с обстоятелствата около създаването на старобългарския език, с неговите фонетични, граматични и лексикални особености.

Темите са разпределени в 30 лекционни часа. В тях студентите се запознават с предмета и задачите на курса; получават библиографска осведоменост. В областта на фонетиката се отделя специално внимание на процесите, действали във времето от късния праславянски до ранния старобългарски език. Разглеждат се тенденциите на развой и съпътстващите ги езикови фонетични закони. В темите, свързани с граматиката, се обръща внимание на частите на речта и техните граматически характеристики. Отделя се време и за изучаване на отношенията между думите в рамките на изречението.

Лекционният курс се базира на изученото от обучаемите по фонетика и фонология на съвременния български език, съвременна българска морфология и синтаксис, увод в общото езикознание.

По време на семинарните упражнения студентите се запознават с писмените паметниците на старобългарския език (фотокопия или нормализирани текстове). С помощта на тези текстове, представящи най-старите български ръкописи, обучаемите се учат да четат, да превеждат и да анализират фонетичните и граматическите особености на старобългарския език.

МОРФОЛОГИЯ НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК

Вид занятия и дейности	Семестър	Седмичен хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	III	5	75	2.5	
а) лекции	III	3	45	1.5	Текущ контрол
б) семинарни занятия	III	2	30	1.0	Текущ контрол
Извънаудиторна заетост	III	7	105	3.5	Текущ контрол
Общ кредит				6.0	
Оценяване	III				Изпит

Учебният курс се състои от 45 часа лекции, 30 часа семинарни занятия и 75 часа извънаудиторна заетост.

Обучението се осъществява по учебна програма, ситуирана в модули. Всеки от тези модули представлява относително завършена цялост доколкото тя е част, изграждаща общото съдържание на обучението по учебната дисциплина.

Лекционният курс е комбиниран - съчетава се традиционният начин за водене на лекции, от една страна, с предварително раздадени лекционни занятия, от друга, които се дискутират от гледна точка на изясняването на най-важните постулати, залегнали в тях.

На семинарните занятия се разискват предварително поставени от преподавателя въпроси, както и предварително поставени персонални задачи.

Лекционният курс съдържа две общи теоретични части:

Първата от тях включва знания за предмета, за задачите и за видовете граматика според целта, която си поставят, и според методите, които използват при изследването. Тя изяснява терминологичния апарат, с който си служи българската морфология, характеризира се морфологичната система на съвременния български език от гледна точка на аналитичния му граматически строй, като акцентът се поставя върху механизмите, довели до опростяването на именната система и до проявите на аналитизма в глаголната система в съпоставителен план със старобългарски. Изяснява се спецификата на видовете морфемии, на основните словообразователни начини и свързаните с тях знания за видовете словообразуващи основи, дискутират се именните и глаголните граматически категории.

Втората обща теоретична част е изяснява най-характерните особености на частите на речта от традиционна гледна точка.

Учебната дисциплина цели: да формира у студентите умение да разпознават частите на речта и да анализират граматическите категории при онези от частите, които са носители и изразители на граматически категории; да познават видовете морфемии и основните словообразователни начини в съвременния български книжовен език; да възпита уважение към творческия гений на българина, вплътен в българския език.

ЕТНОЛОГИЯ

Вид занятия и дейности	Семестър	Седмичен хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	III	2	30		
а) лекции	III	2	30	1.0	Текущ контрол
б) упражнения					
Извънаудиторна заетост	III	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване	III				Изпит

Курсът обхваща 15 теми, разпределени в 30 академични часа. Те изграждат познание върху основния проблемна кръг на етнологията: познание, основните концепти и аналитични подходи в етнологията. Лекциите и семинарите са фокусирани върху общностните форми на живот, формирането на общности, конструирането на общностни идентичности и спецификата на различни общности – етнически, религиозни, езикови, родствени и др., както и връзката им със социетарните структури. Друг основен кръг от теми е свързан с културния базис за формиране на общностни идентичности – език, религия, мит, ритуал, облекло, хранене, медицина и пр. Поставя се акцент върху водещи теории за етноса и нацията.

Учебната дисциплина цели: да запознае студентите с класическия проблемна кръг на етнологията и терминологията; да формира у студентите базисно знание за типологията на човешките общности и за човека в неговите общностни състояния; да запознае студентите с основни проблемни кръгове на етнологията като

етнос, общество, нация, родство, обичай, традиция, обред, празник; език, локалност, религиозно битие, елементи на общностната култура и форми на социална организация.

ЛЕКСИКОЛОГИЯ И ЛЕКСИКОГРАФИЯ НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК

Вид занятия и дейности	Семестър	Седмичен хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	IV	4	60	2.0	
а) лекции	IV	2	30	1.0	
б) семинари	IV	2	30	1.0	Текущ контрол
Извънаудиторна заетост	IV	8	120	4.0	Текущ контрол
Общ кредит				6.0	
Оценяване	IV				Изпит

Учебният курс е задължителна дисциплина в учебния план и се състои от 30 часа лекции, 30 часа семинарни занятия и 120 часа извънаудиторна заетост.

Учебната програма на дисциплината „Лексикология и лексикография на българския език” е съставна част от цялостната теоретична и практическа подготовка на студентите в специалността „Българска филология”. Обучението по програмата се осъществява по отделни модули, всеки от които представлява относително завършена цялост, като градивна част от общото съдържание на обучението по дисциплината.

Лекционният курс съдържа две взаимно свързани теоретични части: лексикология и лексикография. Първата от тях включва знания за предмета, задачите и структурните разновидности на лексикологията в ареален, тематичен и хронологичен план. В тази част се изяснява терминологичният апарат, с който си служи българската лексикология, видовете лексикално-семантични взаимоотношения и динамиката на тяхната контекстуална проявеност. Изяснява се системният характер на лексиката и нейните проекции в областта на полисемията, семантичната парадигматика и таксономия. Дават се знания за стилистичната дистрибуция на лексиката и фразеологията, техния произход, структурни модели и значение, както и практическото им приложение в писмената и говорима реч. Втората част от учебната дисциплина включва теоретични и практически знания по лексикография. В нея се представят данни за класификацията на лексикографските справочници (речници и енциклопедии), методологията на тяхното съставяне, сведения за компютърната обработка на лексикалния материал и принципите за структуриране и редактиране на речниковата статия в речниците и енциклопедиите.

Учебната дисциплина цели: да разшири образователния кръгзор на студентите с модерни знания за универсалните семантични процеси, протичащи в лексикалните макро- и микросистеми на езика; да формира у студентите творческо и самостоятелно мислене, умения за рационално използване на информацията от лексикографските справочници при съчиняване на различни видове текстове с цитиране на справочен апарат; да развие у тях диференциален усет за разпознаване на най-важните структурно-семантични изменения в лексиката и фразеологията, като част от историческия генезис на българския език; да подготви студентите за компетентно ползване на научната и справочна литература и за развиване на аналитични способности в условията на творчески и научни дискусии.

ИСТОРИЯ НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	IV	4	60	2.0	
а) лекции	IV	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинари	IV	2	30	1.0	Текущ контрол
Извънаудиторна заетост	IV	8	120	4.0	Текущ контрол
Общ кредит	IV			6.0	
Оценяване	IV				Изпит

Основната цел на учебната дисциплина *История на българския език* е да запознае студентите с най-важните промени (при различните езикови нива), осъществени в езика ни през многовековното му съществуване. Тя се базира на вече получените от студентите знания в курсовете по Увод в общото езикознание, Старобългарски език и Съвременен български език (фонетика, морфология, синтаксис и лексикология), а също така представлява и основа за усвояване на учебния материал по Диалектология и Сравнителна граматика на славянските езици.

В курса се проследява историята на говоримия български език през Средновековието, като се започва от данните за предписмения период и се завършва с различията в съвременните български диалекти. Отделя се специално място на въпроса за прехода от синтетизъм към аналитизъм. Очертава се мястото на българския език сред останалите славянски и балкански езици. Разглежда се спецификата на историята на книжовната норма и връзката ѝ със състоянието на диалектите. Дава се представа за отличителните черти на средновековната книжовност. Подчертава се историческата приемственост в разволя както на книжовния език, така и на диалектите на територията на цялото българско езиково землище.

Обучението по дисциплината си поставя за задача да създаде умения у студентите да работят с различни по характер извори за езиковата история на българския език: стари български заемки в гръцки, албански, румънски и унгарски език; топоними на територията на Гърция, Албания, Румъния и Унгария; глаголическа и кирилска графика; средновековни писмени паметници (кодекси и грамоти); средновековна епиграфика; исторически сведения за историята на диалектите.

Студентите се запознават с научната традиция в историческата лингвистика, както и с главните хипотези по спорни въпроси в историята на славистиката.

ВЪЗРОЖДЕНСКА ЛИТЕРАТУРА

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	IV	5	75		
А) лекции	IV	3	45		Текущ контрол
Б) семинарни упражнения	IV	2	30		Текущ контрол
Извънаудиторна заетост	IV	7	105		Текущ контрол
Общ кредит				6.0	

Оценяване	IV				изпит
-----------	----	--	--	--	-------

Курсът се състои от 75 академични часа аудиторна заетост, които представят различни форми на учебна натовареност: В посочените рамки се проследяват основанията и проявите на литературоцентризма и, в съответствие с тази основна за европейската цивилизация тенденция, литературният процес в България е представен като ярка проява на водещи културни движения на времето. Приоритет на лекционния курс са някои същностни процеси от началото на новобългарската художественост като история на жанровото съзряване, създаване на езиково-художествена норма, адаптиране на европейските естетически направления, литературни школи и културни центрове, елитарна и масова литература, основаване на литературната институция и спецификата на нейните възрожденски феномени. Особен акцент се поставя върху такива надлитературни явления на възрожденската литература като “История славеноболгарская”, “Житие и страдания грешнаго Софрония”, “Горски пътник”, “Изворът на Белоногата”, “Хаджи Димитър”, “Видрица”, чрез които се изгражда етноуникалния пласт в културата на Българското възраждане

Основни цели, които си поставя курсът: да формира основни познания за историята на българската литература от епохата на Възраждането в светлината на характерните за XVIII и XIX век преобразования в българското общество и в Европа; да изгради теоретическа парадигма за същността и спецификите на литературната институция в разглежданата епоха; да изгради начална ориентация за работа със старопечатни и архивни текстове; да предложи модел за професионална интерпретация на емблематични възрожденски автори, изучавани в курсовете на средното училище като Паисий Хилендарски, Софроний Врачански, Георги Сава Раковски, Петко Славейков, Любен Каравелов, Христо Ботев; да подготви студентите за занимания с по-новите литературно-исторически периоди от развитието на българската литература.

Курсът надгражда литературно-историческите представи на студентите върху знанията, получени по дисциплината Старобългарска литература и формира подготвеност за овладяване на по-късния литературно-исторически период, представен в дисциплината Нова българска литература. Курсът кореспондира с дисциплини като Теория на литературата, Етнология, Културология.

РУСКА КЛАСИЧЕСКА ЛИТЕРАТУРА

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	IV	3	45		
а) лекции	IV	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинарни упражнения	IV	1	15	0.5	Текущ контрол
Извънаудиторна заетост	IV		105	4.5	Текущ контрол
Общ кредит				6.0	
Оценяване	IV				Изпит

Курсът по дисциплината *Руска класическа литература* за специалността Българска филология (редовно обучение) се състои от 150 академични часа, които

представят различни форми на учебна натовареност: лекции върху основните теми - 30 часа; семинарни занятия – 15 часа; *извънаудиторна заетост* – 105 часа (разработка на курсова работа, самостоятелна подготовка на студентите за участие в семинарните занятия, четене на допълнителна литература по посочени от преподавателя теми, задълбочаване на знанията по изнесените от преподавателя лекции, изграждане на умения за работа с научна литература)

Учебната дисциплина цели: да даде на студентите теоретични познания за основните имена в руската класическа литература от XIX век; да представи основните развойни линии и тенденции в руския литературен процес; да очерте най-емблематични типологичните модели и реформаторската поетика на класическия руски роман, най-ярките и стойностни явления от “златния век” на руската литература в областта на поезията, прозата и драматургията; да очертае идейно-тематичният диапазон на творческата изява на даден автор, спецификата на неговата повествователна система, проблемите на поетиката; да се интерпретира творчеството на отделните писатели в тясна връзка с конкретна обществено-историческа ситуация, литературни школи и направления; да изгради умения у студентите за аналитична оценка на изучаваната научна проблематика; ориентиране в основните тенденции, литературни процеси и явления; акцент върху проблемните тематични ядра; формиране на критично мислене, аналитични способности, умения за анализ и интерпретиране, за интегриране на познания, изследователски умения и методи.

СИНТАКСИС НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК

Вид занятия и дейности	Семестър	Седмичен хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	V	5	75	3.0	
а) лекции	V	3	45	2.0	Текущ контрол
б) семинари	V	2	30	1.0	Текущ контрол
Извънаудиторна заетост	V	7	105	3.0	Текущ контрол
Общ кредит				6.0	
Оценяване	V				Изпит

Учебният курс се състои от 45 часа лекции, 30 часа семинарни занятия и 105 часа извънаудиторна заетост. Дава знания за законите, по които думите се свързват в словосъчетания и изречения, синтактичната служба на думите в изречението, структурните връзки в изречението, типологията на словосъчетанията и изреченията, условията, при които изреченията добиват строен и осмислен характер, правилната им употреба, интонацията, словоредата и др.

Знанията по синтаксис имат важно теоретично значение, защото помагат да се осмисли връзката между език и мислене, и важно практическо приложение при построяването на текст, при усвояване на пунктуацията, словоредата и др.

Учебната дисциплина цели: да формира у студентите умения да разпознават частите на изречението, да анализират граматическите категории; да познават видовете прости изречения по цел на изказването, по структура, по състав (кратки и разширени), пълни и непълни (елиптични); да познават видовете сложни изречения: сложни съчинени съединителни, сложни съчинени съотносителни, сложни съчинени противоположни. Особено внимание се отделя на сложните съставни изречения с

подчинено: определително, допълнително, подложно, обстоятелствено, сказуемно определително.

БЪЛГАРСКА ДИАЛЕКТОЛОГИЯ

Вид занятия и дейности	Семестър	Седмичен хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	V	4	60	2.0	
а) лекции	V	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинари	V	2	30	1.0	Текущ контрол
Извънаудиторна заетост	V	6	90	3.0	Текущ контрол
Общ кредит				5.0	
Оценяване	V				Изпит

Учебният курс се състои от 30 часа лекции, 30 часа семинарни занятия и 90 часа извънаудиторна заетост. Обучението се осъществява по учебна програма, ситуирана в модули. Всеки от тези модули представлява относително завършена цялост доколкото тя е част, изграждаща общото съдържание на обучението по учебната дисциплина.

Лекционният курс съдържа две общи теоретични части. Първата от тях включва знания за предмета, за задачите и видовете диалектология по предмет и обсег. Тя изяснява терминологичния апарат, с който си служи българската диалектология, и основните отлики между книжовен език и диалект, набелязва границите на българското езиково землище в миналото и днес и представя диалектното членение в миналото и днес в зависимост от конкретни езикови признаци, които лягат в основата на всяка конкретна делитба. Втората обща теоретична част представя конкретните езикови особености на всеки от говорите в българското езиково землище и извън него, проследява и спецификата на социалните говори като част от предмета на българската диалектология.

Учебната дисциплина цели: да изгради у студентите знания за спецификата на всеки от българските народни говори от езиковото ни землище, както и за говорите извън езиковия континуум; да изгради у студентите способност да търсят, на базата на съпоставката, общото и различното в българския език и останалите славянски езици на диалектно ниво; да формира у студентите умение да разпознават всеки от говорите в българското езиково землище на базата на неговите най-характерни фонетични, морфологични, синтактични и лексикални особености; да формира у студентите знание за най-важните фонетични и морфологични промени, станали в хода на времето с българския език.

РУСКА ЛИТЕРАТУРА НА XX ВЕК

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	V		45		
а) лекции		2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинарни упражнения	V	1	15	0.5	Текущ контрол
Извънаудиторна заетост	V	7	105	3.5	Текущ контрол
Общ кредит				5.0	

Оценяване	V				Изпит
-----------	---	--	--	--	-------

Курсът по дисциплината *Руска литература на XX век* за специалността Българска филология се състои от 45 академични часа, които представят различни форми на учебна натовареност: *лекции* върху основните теми - 30 часа; *семинарни упражнения* – 15 часа (изискват активност от страна на студентите и предполагат: самостоятелна работа по предварително зададени теми, доклад по една от тях, участие в тест по време на семинарите; *извънаудиторна заетост* - 105 часа (разработка на курсова работа, самостоятелна подготовка на студентите за участие в семинарните занятия, четене на допълнителна литература по посочени от преподавателя теми, задълбочаване на знанията по изнесените от преподавателя лекции, изграждане на умения за работа с научна литература)

Главните акценти в лекционния курс са поставени върху явления като модернизма, авангарда и постмодернизма в руската литература, феномена на “Сребърния век”, формирането на “светския канон”, литературния живот в средите на руската емиграция и върху литературните тенденции през втората половина на века. Детайлно се проследяват и най-значителните персонални творчески изяви, имащи както световно признание (Нобеловите награди за литература), така и решаващо влияние върху вътрешните руски културни процеси.

Цели на учебната дисциплина: да даде на студентите теоретични познания за основните имена в руската класическа литература от XX век; да се представят основните процеси в руската литература и култура от края на XIX и през XX век, динамиката на възникването и развитието на литературните групи, школи и направления с оглед на общоевропейските тенденции; да се очертаят най-емблематичните явления на руската литература от XX век както и основните интерпретации на шедъворите на столетието; проследяват се детайлно най-значителните персонални творчески изяви, имащи както световно признание, така и решаващо влияние върху вътрешните руски културни процеси; формира се способност у студентите за аналитична оценка на изучаваната научна проблематика; знания и умения за ориентиране в основните тенденции, литературни процеси и явления; развива се критично мислене, аналитични способности, умения за анализ и интерпретиране, за интегриране на познания, изследователски умения и методи.

НОВА БЪЛГАРСКА ЛИТЕРАТУРА – I част

Вид занятия	Семестър	Хорариум		Кредит	Вид на оценяването
		Седмично	Общо		
Аудиторна заетост	V	3 ч.	45 ч.		Текущ контрол
Лекции	V	2 ч.	30 ч.	1.0	Текущ контрол
Семинарни занятия	V	1 ч.	15 ч.	0.5	Текущ контрол
Извънаудиторна заетост	V	7 ч.	105 ч.	3.5	Текущ контрол
Общо кредити	V			5.0	
Оценяване					Изпит

Първата част на курса по *Нова българска литература* проследява зараждането и оформянето на българската литература след Освобождението. В първите години (80-те и 90-те години на XIX в.) основно място заемат темите, свързани с изобразяване на близкото героично минало и проблемите на съвременността. Едновременно с това се набляга на онези стилистични и тематични белези, които тласкат реалистическата традиция у нас към оформянето на нови художествени форми. Специално място се отделя на мемоаристката в българската литература през последното десетилетие на XX век. В първата част на дисциплината се набляга на реалистичните тенденции в българската литература след Освобождението.

ИСТОРИЯ НА БЪЛГАРСКИЯ КНИЖОВЕН ЕЗИК

Вид занятия и дейности	Семестър	Хоранум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	VI	4	60	2.0	
а) лекции	VI	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинари	VI	2	30	1.0	Текущ контрол
Извънаудиторна заетост	VI	8	120	4.0	Текущ контрол
Общ кредит				6.0	
Оценяване	VI				Изпит

Основната цел на учебната дисциплина *История на българския книжовен език* е да запознае студентите с проблемите, свързани с изграждането, развитието и функционирането на националния български книжовен език. Обръща се специално внимание на това, от какви елементи (народни и книжовни) е изграден книжовният език, как се постига консолидация и унификация между тях, кога и при какви условия се формират и функционират езиковите норми, които поддържат единството му и определят ролята му на общонародно средство за общуване.

Дисциплината е базирана на вече получените от студентите знания в курсовете по увод в общото езикознание, старобългарски език, история на българския език и съвременен български език (фонетика, морфология, синтаксис и лексикология).

В курса се проследява историята на националния български книжовен език, като се започва от първите му прояви, изразени в произведенията на Паисий Хилендарски („История славянобългарская”, 1762 г.) и Софроний Врачански („Неделник”, 1806 г., „Житие и страдания грешнаго Софрония”, 1805 г.), преминава се през Беровото дело, борбите между различните книжовни школи и се достига до съвременния етап от неговото развитие. Разглежда се спецификата на историята на книжовната норма и връзката ѝ със състоянието на диалектите; подчертава се историческата приемственост в разволя на българския книжовен език.

Обучението по дисциплината си поставя за задача да доразвие уменията у студентите да работят с различни по характер извори за езиковата история на българския език.

Студентите се запознават с основните трудове, свързани с историята на българския книжовен език, както и с основните хипотези по някои спорни въпроси.

Вид занятия	Семестър	Хорариум		Кредит	Вид на оценяването
		Седмично	Общо		
Аудиторна заетост	VI	3 ч.	45 ч.		
Лекции	VI	2 ч.	30 ч.	1.0	Текущ контрол
Семинарни занятия	VI	1 ч.	15 ч.	0.5	Текущ контрол
Извънаудиторна заетост	VI	7 ч.	105 ч.	3.5	Текущ контрол
Общо кредити	VI			5.0	
Оценяване					Изпит

Втората част на *Нова българска литература* представлява естествено и логично продължение на проблемите и процесите в българската литература след Освобождението до Първата световна война. В тази част обаче се набляга на изучаването творчеството на писателите, които модернизират българската литература. Разбираемо специално внимание се обръща на творците, свързани с кръга “Мисъл”, който налага нов модел на развитие и оценки за българската литература под общото наименование “европеизация на българската литература”. Особено внимание се обръща на втората вълна от модернизация на българската литература, свързана със символизма. Разработват се не само големите имена от това литературно течение, но и интересни фигури, които остават на втори план в историите по литература като Христо Ясенев и Людмил Стоянов. Специална тема е отделена за творчеството на ранния Йовков.

Цели: Запознаване на студентите с основните процеси, явления, имена и творби от българската литература след Освобождението – до 1918 г. Особено внимание се отделя на процесите, които протичат през десетилетията, както и на жанровата динамика и трансформация. В семинарите се акцентува върху автори и творби, представителни за посоките на развитие и характерологията на литературата ни от преподавания период.

СЛАВЯНСКИ ЛИТЕРАТУРИ

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	VI	3	45		
а) лекции	VI	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинарни упражнения	VI	1	15	0.5	Текущ контрол
Извънаудиторна заетост	VI	7	105	3.5	Текущ контрол
Общ кредит	VI			5.0	
Оценяване	VI				Изпит

Курсът по история на славянските литератури е неотменна част от учебната програма на специалностите Българска филология от самото ѝ създаване до днес. Разглеждането на литературите на западните и южните славяни, съчетано с курсовете

по българска и по руска литература, дава на студентите общ поглед върху славянските литератури като специфична общност със своя значима роля и тежест в световния литературен процес, но и в историко-политическата съдба на Европа.

Крайно ограниченият хорариум на курса (като се има предвид огромният материал) дава възможност за проследяване само на най-представителните явления от историята на литературите на южните и западните славяни. Ето защо е предпочетен подход, при който се акцентират отделните обособени периоди, общи за всичките или за повечето национални литератури, главните типологични явления в тях, както и онези достижения на отделните литератури (направления, художествени открития), които са уникален принос в световната литература.

Семинарните занятия съдържат подготвяне на самостоятелни реферати, четене и анализ на автентични текстове, дебати, гледане на екранизирани произведения от славянските литератури, работа с интерактивни източници и др. Предвиждат се тестове върху всеки раздел от изучавания материал. Поради естеството на преподавания предмет се очаква значителна самостоятелна работа от страна на студентите.

Курсът се състои от 45+105 академични часа, които представят различни форми на учебна натовареност: *лекции* върху основните теми, теоретични аспекти - 30 часа; *семинарни упражнения* - 15 часа (изискват активност от страна на студентите и предполагат: самостоятелна работа по предварително зададени теми, доклад по една от тях, участие в дебат по време на семинарите); аудиовизуални занятия; *извънаудиторна заетост* - 105 часа (самостоятелна подготовка на студентите за участие в семинарните занятия, четене на допълнителна литература по посочени от преподавателя теми, задълбочаване на знанията по изнесените от преподавателя лекции)

Целта на курса е да даде на студентите знания за славянската общност през периодите на изключителна близост и на тежки исторически конфронтации, за уникалното и значимо културно явление, каквото представлява комплексът “славянски литератури”, за забележителните направления, автори и творби, които тези литератури са внесли в световното културно наследство. Поради известен колапс в издаването на славянската литературна класика през 90-те години и началото на новия век, който тепърва се наваксва, произведенията на славянските литератури са вече почти непознати за студентите и курсът се стреми да компенсира това. При изготвянето на лекциите и упражненията са взети под внимание най-новите разработки по история на славянските литератури (от 1995 г. насам).

СЛАВЯНСКИ ЕЗИК (СРЪБСКИ)

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	VI	2	30		
а) лекции					
б) семинарни упражнения	VI	2	30		Текущ контрол
Извънаудиторна заетост	VI	6	90		Текущ контрол
Общ кредит	VI			4.0	
Оценяване	VI				изпит

Курсът на обучение по дисциплината „Славянски език (сръбски език)“ е предназначен за студентите от трети курс на специалността „Българска филология“ – редовно обучение.

Учебната дисциплина цели: усвояване на основен речников запас, свързан с теми и ситуации от всекидневието; запознаване със склонитбената система на имената и усвояване на основните падежни форми, както и на основните падежни и предложно-падежни употреби; усвояване на глаголните спрежения; усвояване на артикулационните характеристики на сръбските звукове и на основните типове интонации; усвояване на двете азбуки (кирилица и латиница) и основните правописни правила.

СЛАВЯНСКИ ЕЗИК (СЛОВЕНСКИ)

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	VI	2	30		
а) лекции					
б) семинарни упражнения	VI	2	30	1.0	Текущ контрол
Извънаудиторна заетост	VI	6	90	3.0	Текущ контрол
Общ кредит	VI			4.0	
Оценяване	VI				изпит

Курсът на обучение по дисциплината „Славянски език (словенски език)“ е предназначен за студентите от трети курс на специалността „Българска филология“ – редовно обучение.

Учебната дисциплина цели: усвояване на основен речников запас, свързан с теми и ситуации от всекидневието; запознаване със склонитбената система на имената и усвояване на основните падежни форми, както и на основните падежни и предложно-падежни употреби; усвояване на глаголните спрежения; усвояване на артикулационните характеристики на словенските звукове и на основните типове интонации; усвояване на двете азбуки (кирилица и латиница) и основните правописни правила.

СОЦИОЛИНГВИСТИКА

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	VI	3	45		
а) лекции	VI	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинарни упражнения	VI	1	15	0.5	Текущ контрол
Извънаудиторна заетост	VI	5	75	2.5	Текущ контрол
Общ кредит	VI			4.0	

Оценяване	VI				изпит
-----------	----	--	--	--	-------

Курсът представя най-вече дикурското направление в социолингвистиката – критически дискурсен анализ, езикови идеологии и езиково планиране и политика. Общата теория разглежда връзките на езика със съзнанието, мисленето и обществото; прагматически принципи и стратегии на общуване.

Разглеждат се особеностите на различни социални варианти на езика – териториални, класови, възрастови, полови, професионални. Специално внимание се отделя на европейската образователна политика към териториалните и социални говори, усвояването на международни езици и билингвизма. Осветлени са и някои приложни проблеми: балкански езикови политики, медии и езикова манипулация, младежки комуникации и идентитичност.

Цели на дисциплината:

- Основна цел на курса е да даде някои от основните категории на функционалния подход към езика и да развие чувствителността към езиковото съществуване на индивида и на различни социални групи.
- Критическият дискурсен анализ на ежедневно речево поведение и на популярната преса позволява да се преодолеят някои социално-речеви стереотипи и манипулативни техники.
- Анализът на европейската и балканска езикова политика обръща внимание на връзката между езиково планиране и социална промяна и очертава възможностите за преодоляване на социалното неравенство и маргиналност чрез адекватна езикова политика.

СРАВНИТЕЛНА ГРАМАТИКА НА СЛАВЯНСКИТЕ ЕЗИЦИ

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	VII	5	75	2.5	
а) лекции	VII	3	45	1.5	Текущ контрол
б)семинарни упражнения	VII	2	30	1.0	Текущ контрол
Извънаудиторна заетост	VII	9	135	4.5	Текущ контрол
Общ кредит				7.0	
Оценяване	VII				Изпит

Учебният курс се състои от 45 часа лекции, 30 часа семинарни занятия и 135 часа извънаудиторна заетост.

В рамките на лекционния курс студентите се запознават с историята на праславянския език, разгледана в контекста на индоевропейското му битие; проследяват се най-важните тенденции и промени, протекли в него и рефлектирали върху българския и останалите славянски езици. Тези познания им помагат да разберат и осмислят причинно-следствени връзки между процеси, промени и явления, които трудно могат да бъдат обяснени логично само в рамките на един език.

Курсът допринася да се разшири погледът на студентите върху езиковите процеси и вътрешната логика на историческите промени в славянските езици, с акцент върху българския език, както и да се очертае мястото на езика ни в по-широк славистичен контекст, като се проследят отношенията му на сходство и различие с генетически близките му езици.

Учебната дисциплина цели да представи най-общо историята на праславянския език; върху материал от отделните славянски езици да проследи най-важните общославянски процеси, да разшири представата на студентите филолози за сравнително-историческия метод, за принципите на реконструкция на изчезнали форми, за методите на установяване на относителната хронология и за степента на сходство между съвременните славянски езици и общите промени, настъпили при самостоятелното историческо развитие на всеки от тях.

Курсът цели също да допринесе за разширяване и задълбочаване на общата лингвистична компетентност на бъдещите филолози, да им даде по-широк поглед върху езиковите процеси и вътрешната логика на историческите промени в българския език и в славянските езици, с които е генетически и исторически свързан.

СЪВРЕМЕННА БЪЛГАРСКА ЛИТЕРАТУРА – I част

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	VII	4	60	2.0	
а) лекции	VII	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинари	VII	2	30	1.0	Текущ контрол
Извънаудиторна заетост	VII	8	120	4.0	Текущ контрол
Общ кредит				6.0	
Оценяване	VII				Изпит

Учебната програма на дисциплината *Съвременна българска литература* (първа част) включва няколко тематични блока, които имат за цел да запознаят студентите с проблемите на българската литература, литературознание и критика до Втората световна война, поставяйки ги в контекста на един модерен хуманитарен дебат. Това дава възможност в програмата да бъдат дискутирани въпроси на литературната история и теория, да се включат специфичните проблеми на рецепцията, да се отдели специално внимание на литературното поле в цялостния културен контекст с оглед на естетическите търсения в него.

Вниманието на аудиторията се ангажира с разглеждането на литературните процеси между двете световни войни. Това извежда на преден план както въпросите, свързани с механизмите, чрез които езикът и литературата формират когнитивния аспект на социалната и културната реалност, така и тези, свързани с европейския литературен диалог в първата половина на XX век.

СТИЛИСТИКА НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК

Вид занятия и дейности	Семестър	Седмичен хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	VII	2	30	1.0	Текущ контрол
а) лекции	VII	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинари	VII	1	15	0.5	Текущ контрол
Извънаудиторна заетост	VII	7	105	3.5	Текущ контрол

Общ кредит				5.0	
Оценяване					Изпит

Учебният курс се състои от 30 часа лекции, 15 часа семинарни занятия и 105 часа извънаудиторна заетост.

Курсът има за цел да запознае студентите с основните понятия на тази древна и млада наука, със закономерностите на употребата на езика в различни сфери на обществения живот, със своеобразната организация на речта, характерна за всяка сфера.

Разчита се изключително много на извънаудиторната заетост на студентите. По време на курса се набляга на основните понятия, на проблемните области и различните схващания, на дискусиата. Всеки студент трябва да подготви по поне една писмена и по една курсова работа в рамките на семестъра.

ЛИТЕРАТУРА ЗА ДЕЦА И ЮНОШИ

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	VII	2	30		
а) лекции	VII	2	30		Текущ контрол
б) семинарни упражнения					
Извънаудиторна заетост	VII		60		Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване	VII				изпит

Курсът се състои от 30 академически часа аудиторна заетост, които представят различни форми на учебна натовареност. За лекционния курс са отделени 30 часа в две части. Информацията е систематизирана в 15 теми. Идеята на дисциплината е да предложи модели и да предизвика дискусии по отношение на битуването на литературния текст в различни социокултурни ситуации, свързани от техническата възможност за тиражиране на текста. Акцентът е поставен върху функцията на литературата като медиатор, като важен субстрат или катализатор в протичането на едни или други процеси в социума. Идеята е върху натрупаните в процеса на обучението в бакалавърската степен знания и подходи към литературния текст да се надградят идеи и визии за въздействието и социалните му функции, както и за опитите за управление на литературните процеси.

Учебната дисциплина цели: да формира основни познания, свързани с материалното битуване и социалните (социализиращите) функции на детската литература; да предложи визия за битуването на литературата във времето от Освобождението до наши дни; да коментира употребите на литературата; да уплътни културната картина на българската литература и изкуство след Освобождението.

БАЛКАНСКИ ЛИТЕРАТУРИ

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	VIII	2	30		

а) лекции	VIII	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинарни упражнения					
Извънаудиторна заетост	VIII	12	180	6.0	Текущ контрол
Общ кредит	VIII			7.0	
Оценяване					Изпит

Учебната програма на дисциплината *Балкански литератури* е съставна част от цялостната подготовка на студентите в специалността Българска филология. Тя предоставя знания за литературно-историческите процеси на Балканите от епохата на Константин Велики до наши дни. Материалът се разполага в две взаимнообвързани части: предмодерност /динамика в основополагането и реализацията на традиционното ниво/ и модерност /свързана с най-характерните концепти на Новото време/. Разглеждат се онези явления, естетически търсения и творби, които са показателни за генезиса и развитието на балканската културна общност, нейната уникалност и същевременно съотнесеност с европейските културни процеси. В подобен аспект понятието "балкански литератури" обема в своето съдържание както общото в търсенията на формиралата се културна общност през Средновековието, така и характерното, индивидуалното, типичното за отделните национални литератури в Балканския регион. Като иманентен и естествен градивен компонент в основополагането и еволюирането на балканските литератури се анализира и българската култура, с подчертаване на нейната възлова роля в изграждането на славянската книжовност на Балканите. Преподаването се основава върху компаративистичния подход. Новите понятия и категории се основополагат върху познати от сродни дисциплини художествени факти. Това дава възможност новото знание да се впише в по-широк контекст от проблеми: отделни явления, както и културни епохи да се съпоставят и сравняват с оглед извеждане на общите тенденции, но така също и с отчитане на характерното, специфичното за времето, за творбата или за книжовника/автора.

Цели на обучението: придобиване на подготовка за компаративно мислене върху балканския културен и литературен ареал; опознаване на значимите балкански литературни явления; подготовка за сравнителен анализ между българските и балканските литературни факти.

СЪВРЕМЕННА БЪЛГАРСКА ЛИТЕРАТУРА – II част

Вид занятия и дейности	Семестър	Хораиум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	VIII	3	45	1.5	
а) лекции	VIII	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинари	VIII	1	15	0.5	Текущ контрол
Извънаудиторна заетост	VIII	11	165	5.5	Текущ контрол
Общ кредит				7.0	
Оценяване	VIII				Изпит

Учебната програма на дисциплината *Съвременна българска литература* (втора част) включва няколко тематични блока, които имат за цел да запознаят студентите с проблемите на българската литература, литературознание и критика след Втората световна война, поставяйки ги в контекста на един модерен хуманитарен дебат.

Това дава възможност да бъдат дискутирани въпроси на литературната история и теория, да се включат специфичните проблеми на рецепцията, да се отдели специално внимание на литературното поле с оглед на унифицирането на съществуващите идеологически парадигми. Акцент се поставя и върху процесите на идеологически контрол над публичния език и слово, както и на механизмите на налагането му в сферата на художествената литература. В курса се отделя специално внимание на неспособността на художественото слово към не-литературните догматични концепти, като на анализ се подлагат различните авторски и критически стратегии за художествена изразност.

ИЗБИРАЕМИ ДИСЦИПЛИНИ

I ГРУПА – ЕЗИКОЗНАНИЕ

БАНАТСКИЯТ БЪЛГАРСКИ ЕЗИК – ИСТОРИЯ И СЪВРЕМЕННО СЪСТОЯНИЕ

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорайум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	I	2	30		Текущ контрол
а) лекции	I	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинари					
Извънаудиторна заетост	I	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит	I			3.0	
Оценяване	I				Текуща оценка

Учебният курс е избираем и се състои от 30 часа лекции и 60 часа извънаудиторна заетост. Предназначен е за студентите от специалност *Българска филология*, но може да представлява интерес за всички, интересувачи се от въпроси на езика, историята и културата на българите, живеещи извън България.

В рамките на курса студентите получават познания за културното и езиковото наследство, създавано в продължение на близо три века от българите католици, напуснали България на няколко вълни след 1689 и заселили се през 1738-1741 в мултиетничната област Банат. Акцентът е поставен върху езиковата проблематика, разглеждана в един по-широк културноисторически контекст.

Учебната дисциплина цели: да запознае студентите с историята и съвременното състояние на банатския български език, определян като втора писмено-регионална норма на българския; да им представи създаденото през годините книжовно наследство на българите католици, живеещи в румънската част на историческата област Банат, както и появилите се след възстановяване на писмената им традиция след 1989 година нови периодични издания и литературни творби.

ПРЕЗЕНТАЦИЯ И ПРЕЗЕНТИРАНЕ

Вид занятия и дейности	Семестър	Седмичен	Общ	Кредит	Вид на
------------------------	----------	----------	-----	--------	--------

		хорариум	хорариум		оценяването
Аудиторна заетост	I	2	30	1.0	
а) лекции	I	2	30	1.0	Текущ контрол
б) упражнения					
Извънаудиторна заетост	I	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване	I				Текуща оценка

Учебният курс се състои от 30 часа лекции и 60 часа извънаудиторна заетост.

Идеята на този лекционен курс е на студентите да се даде добра практическа подготовка за успешно презентиране (в сферата на образованието, търговията, обществените дейности). Вниманието е фокусирано върху комуникативните, мултимедийните и организационните аспекти на презентацията. По време на обучението се използват мултимедийни средства, като се анализират мултимедийни презентации.

Цел на учебната дисциплина: След усвояване на материала студентите трябва да могат да планират и изготвят презентация след анализ на аудиторията, пред която ще се презентира, а също така да съставят план и сценарий на презентация, да преценяват съотношението текст – визуални моменти, структура на слайд, съобразно ефективно въздействие върху аудиторията.

ПОХВАТИ В РАДИОЖУРНАЛИСТИКАТА

Вид занятия и дейност	Семестър	Седмичен хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	II	2	30		
а) лекции	II	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинарни упражнения					
Извънаудиторна заетост	II		60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване	II				Текуща оценка

Учебният курс се състои от 30 часа лекции и 60 часа извънаудиторна заетост.

Лекционният курс включва теми, чиято цел е да запознае студентите със: съвременни тенденции в развитието на радиото и радиодейността в България; как се реализира радиопредаване; основни познания за радиожанровете и похвати за успешна реализация; осъществяване на радиокомуникацията; качествата, необходими на един успешен радиоводещ и/или новинар (репортер); практически занимания – техники на говор; редакция, структуриране и поднасяне на текстове за новини; репортаж; интервю, анкетаидр; софтуерна програма за запис и редакция на звукови файлове SoundForge.

Учебната дисциплина цели да даде знания за радиото в България и съвременното му състояние, за терминологичния апарат, с който се бори в радиото, за отликите между радио и телевизия, за основните радиожанрове и качествата, необходими за реализацията в радио.

МИТОЛОГИЯ И ЕЗИК

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорайум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	II	2	30	1.0	
а) лекции	II	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинари					
Извънаудиторна заетост	II	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване	II				Текуща оценка

Учебният курс се състои от 30 часа лекции и 60 часа извънаудиторна заетост.

В лекционния курс, изграден от 13 тематични цялости, се поставят общите въпроси, които очертават характера и същността на дисциплината, изяснява се терминологичният апарат, представят се основните теоретични достижения в съществуващите изследвания.

Предложеният курс запознава студентите с отражението на митологичното съзнание на етноса в езика, основавайки се на схващането за езика като етнологичен код. В съдържанието по-конкретно са застъпени: основните понятия и идейни направления в митологията, структурните особености на митологичното съзнание, космическият модел на света, връзката между езика, етноса и културата, общоетничното и етноспецифичното в митологията и в езика, народният мироглед на българина и българските митологични представи, методологията на науката митоллингвистика с нейната структура и кодове, отражението на митологичното мислене на етноса в езика при номинацията на индоевропейските зооними, реализациите на митоллингвистичната структура при названията от определени тематични групи – зооними (названия на опасни животни, на хищници, на хтонични животни, на невестулката и др.) и теоними (названия на Младия бог), символиката на митологичните изображения чрез митологичните и лингвистичните кодове.

Основните тези и по-конкретните теми са развити въз основа на материал от българския език, славянските и балканските езици, а в по-общ план – в сравнение и с други индоевропейски и неиндоевропейски езици.

Извънаудиторната работа е насочена към утвърждаване на наученото по време на лекционните занятия и е свързана с изпълнение на конкретни задачи по зададени (или избрани от студентите) теми.

Учебната дисциплина цели: да въведе студентите в общите особености на митологично-религиозния мироглед, както и в спецификата на българските митологично-религиозни представи; да запознае студентите с отражението на митологичното съзнание на етноса в езика, основавайки се на схващането за езика като етнологичен код; да им покаже как народната култура се отразява и съхранява в езика; да представи модела, по който езиковите универсалии като общ феномен се свързват със специфичните етнокултурни явления в езика; да представиметодологията на науката митоллингвистика с нейната структура и кодове, които са пресечни точки между митологичните и езиковите кодове; да разкрие влиянието, което оказват митологичните представи върху формалната и съдържателната страна на езика чрез номинацията на определени тематични групи; да визуализира митологичния код чрез запознаване на студентите със символиката на митологичните изображения.

СЪЗДАВАНЕТО НА Т.Н. МАКЕДОНСКИ КНИЖОВЕН ЕЗИК

Вид занятия и дейност	Семестър	Седмичен хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	II	2	30	1.0	Текущ контрол
а) лекции	II	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинарни упражнения					
Извънаудиторна заетост	II	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване	II				Текуща оценка

Учебният курс се състои от 30 часа лекции и 60 часа извънаудиторна заетост.

Учебната програма е ситуирана в един модул, състоящ се от 30 лекционни часа.

Лекционният курс включва теми, чиято цел е да запознае студентите с: истината за извършените фалшификации при създаването на т.нар. македонски книжовен език през 1945 г.; условията, при които той се осъществява; начина, по който се осъществява; целите, които преследва; “дейци” (политработници и “езиковеди”), осъществили “езиковата реформа”.

Учебната дисциплина цели да изгради у студентите знания за регионалните форми, под които съществува българският език; да възпита уважение към творческия гений на българина, вплътен в българския език.

ВЪВЕДЕНИЕ В МАСОВИТЕ КОМУНИКАЦИИ

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	II	2	30		
А) лекции	II	2	30	1.0	Текущ контрол
Б) семинарни упражнения					
Извънаудиторна заетост	II	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване	II				Текуща оценка

Програмата представя теорията и методологията на критическия дискурсен подход към масовите комуникации. Разглеждат се социалните и културни механизми на производство и потребление на медийни текстове; текстове от медиите се разглеждат като форми на символна власт и се анализират основните идеологии и стратегиите за въздействие на медиите в България. Студентите придобиват умения за анализ на езиковите стратегии за манипулация в българската популярна преса.

Цели на учебната дисциплина: да даде знания на студентите за масовите комуникации; социалните функции и езикови особености на българската популярна преса; да изгради умения за критически дискурсен анализ на популярни медийни текстове; да изгради умения за сравнителен межкултурен анализ на медийни текстове.

ЮЖНОСЛАВЯНСКА ЕПИЧНА ТРАДИЦИЯ

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	II	2	30		
а) лекции	II	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинари	II				
Извънаудиторна заетост	II	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит	II			3.0	
Оценяване	II				Текуща оценка

Избираемата дисциплина *Южнославянска епическа традиция* запознава студентите с фолклорния епос на южните славяни, с историческия контекст на възникването му, с най-характерните персонажи, символи, структурно-композиционни особености. Засягат се и употребите на основните елементи в поетиката на епическия текст, тяхната специфика и функция в рамките на стиха и отвъд него; обвързаността им с композицията и мнемониката на епическия текст. Лекционният курс запознава студентите с основните изследвания, чийто обект е епосът на южнославянските народи, като акцентира върху Теорията на формулите на Милман Пери и отбелязва приноса на изследователи като Франц Миклошич и Никола Бобчев. Отбелязват се и най-новите разработки в областта. Курсът разкрива проблематичността на жанра *песен*, както и спецификите на жанра *бугарищица*. Едновременно с това дисциплината представя богатството от теми, обвързани с конкретни и най-типични за епоса персонажи, трактовката на отделни личностни характеристики, морални ценности и специфични прояви на половата принадлежност. Студентите имат възможността да се запознаят с реализацията на различни родствени отношения: сестра – брат; двама братя; трима братя; некръвни отношения: брак и побратимяване.

Организираният в 30 лекционни часа курс цели: да се представят основните специфики на епоса, като се ясно се отграничат литературен и фолклорен епос; да се представят историческите предпоставки за възникването на славянския епос, основните изследвания и концепции, засягащи южнославянската епическа традиция; да бъдат проследени мнемониката, композиционно-структурните специфики при възпроизвеждането и възприемането ѝ, както и ролята на певица в този процес; да се изложат особеностите при употребата на фигури и други поетическите средства в тъканта на епическия текст; да се представят основните тематични цикли и общи мотиви в южнославянската епика.

ИНТОНАЦИЯ И ЗНАЧЕНИЕ

Вид занятия и дейности	Семестър	Седмичен хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	III	2	30	1.0	Текущ контрол
а) лекции	III	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинарни упражнения					
Извънаудиторна заетост	III	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване	III				Текуща оценка

Учебният курс се състои от 30 часа лекции и 60 часа извънаудиторна заетост.

Лекционният курс включва теми, чиято цел е да запознае студентите основно с:взаимната връзка между значение и звучене; връзките на интонацията със синтаксиса, семантиката, прагматиката;значението на избора на интонационен контур в комуникативния акт; съвременните експериментални изследвания, но също така представя и:основните концепции и теории за интонацията в българската и чуждестранната лингвистична литература;структурата на интонацията – нейните компоненти, техните функции, значения и характеристики;основните мелодични контури на българската фраза, познати от класическите източници, а така също и съвременни изследвания, които представят нови тенденции в интонационната оформеност на българската фраза; опитите за създаване на интонационни модели и системи в чуждестранната литература.

Учебната дисциплина цели: да изгради у студентите представа за това какво е мястото и ролята на интонацията като лингвистично явление, за нейните компоненти, за теориите и концепциите за интонацията, за опитите за интонационно моделиране, за реализацията на връзката значение – звучене;да представи ролята на интонацията в процеса на комуникация като едно от средствата за убеждаване и манипулация; да запознае студентите с последните експериментални изследвания в областта.

ОСНОВИ НА РЕДАКТИРАНЕТО

Вид занятия и дейности	Семестър	Седмичен хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	III	2	30	1.0	Текущ контрол
а) лекции	III	2	30	1.0	
б) семинари					
Извънаудиторна заетост	III	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване	III				Текуща оценка

Учебният курс се състои от 30 часа лекции и 60 часа извънаудиторна заетост. Обучението се осъществява по учебна програма, ситуирана в лекционна част.

Курсът дава знания в областта на редактирането на съвременния български език в съответствие с правописните и правоговорните норми, действащи в момента. В процеса на занятията теоретичните знания и езиковите умения, които студентите усвояват, се проверяват и прилагат практически под формата на решаване на задачи, провеждане на тестове и редактиране на текстове.

Идеята на дисциплината е да изгради у студентите знания и умения за редактиране на писмен текст. Най-често срещаните пропуски при създаването на текста са пояснени на различни езикови равнища - фонетично, морфологично, лексикално, синтактично и стилистично. Типовете грешки се илюстрират с примери и се съпровождат с разнообразни тренировъчни задачи, чрез които се цели да се усъвършенства съответното умение.

БАЛКАНСКО ЕЗИКОЗНАНИЕ

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	III	2	30	1.0	
а) Лекции	III	2	30	1.0	Текущ контрол
б) Семинарни упражнения					
Извънаудиторна заетост	III	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване	III				Текуща оценка

Сравнителните изследвания на славянските езици, говорени на Балканския полуостров, водят до установяването на изключително любопитния факт, че в региона са налице езикови черти, които се споделят както от славянски, така и от неславянски езици. Това наблюдение поставя началото на поредица от задълбочени проучвания върху спецификата и общите черти на езиците, говорени на Балканите. В продължение на десетилетия се натрупва значително количество материал, което се превръща в предпоставка за обособяването на самостоятелната езиковедска дисциплина „Балканско езикознание“.

Лекционният курс има за цел да запознае студентите с периодите в развитието, с постиженията и основните задачи, които стоят за решаване пред балканското езикознание. Коментира се въпросът за създаването и прилагането на термина „езиков съюз“ и за езиците, които образуват т. нар. „балкански езиков съюз“ (БЕС). Представят се езиковите белези, смятани за общи за езиците от БЕС. Дискутират се и скептичните мнения по въпроса за БЕС.

КОМУНИКАТИВНИ ПРИНЦИПИ И СТРАТЕГИИ

Вид занятия и дейности	Семестър	Седмичен хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	III	2	30		
а) лекции	III	2	30	1.0	Текущ контрол
б) упражнения					
Извънаудиторна заетост	III	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване					Курсова работа

Учебният курс се състои от 30 часа лекции и 60 часа извънаудиторна заетост.

Лекционният курс представя социолингвистичен анализ на концепцията за наблюдението на речевото взаимодействие в семиотико-прагматически план. Изказването се разглежда като съвместна продукция на комуникаторите (говорещия и слушащия (аудиторията), където техните комуникативни намерения се съгласуват, договаря се обща интерпретационна схема и поддържане на определени представи за всеки от тях. Речевото взаимодействие се подчинява на определени прагматически закономерности и всеки от участниците в него използва специфични стратегии, за да изгради най-добрата представа за себе си и да третира по възможно най-добрия начин представата за съкомуникатора си (face - лице). Акцентът пада върху анализирането на езиковите похвати, чрез които се проявяват стратегиите за третиране на лицето.

Учебната дисциплина цели да представи на студентите теоретичните постановки, отнасящи се до комуникационния процес в социолингвистичен план.

ЛЕКСИКАЛНА МОРФОЛОГИЯ

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	IV	2	30	1.0	
а) лекции	IV	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинари					
Извънаудиторна заетост	IV	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване	IV				Текуща оценка

Курсът има за цел да запознае студентите с основните теоретични постановки на структурно-функционалния метод на словообразуване, разработени детайлно от чешкия лингвист Милош Докулил през 1962 г. Десет години по-късно теорията е приложена за първи път и у нас от Ив. Кочев върху български диалектен материал.

Самият автор определя науката като тип *лексикална морфология*, т. е. тя се явява гранична между лексикологията и морфологията и предложеният курс се базира на вече получените от студентите знания по тези дисциплини. При работата с диахронния метод на словообразуване студентите ще допълнят познанията си в съответния езиков дял по старобългарски език, история на българския език и сравнителното езиковедие на славянските езици.

В курса студентите се запознават с научната традиция и с основните хипотези в областта на словообразуването. Изучават характерните за *лексикалната морфология* термини, по-важните от които са *ономасиологична категория, ономасиологичен базис, ономасиологичен признак, словообразователна категория, словообразователен тип, словообразователна основа, словообразователен формант, бипартиция* и др. По-голямата част от заниманията се концентрират върху различните словообразователни категории и типове, които ги характеризират. Обръща се внимание и на двата метода на словообразуване – синхронен и диахронен.

Обучението по дисциплината си поставя и задачата да създаде умения у студентите да правят словообразователен анализ както на исторически, така и на езиков материал от съвременния български език (книжовен и диалектен).

МОРФОЛОГИЯ НА ГЛАГОЛА

Вид занятия и дейности	Семестър	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	IV	30	1.0	
а) лекции	IV	30	1.0	Текущ контрол
б) семинарни упражнения				
Извънаудиторна заетост	IV	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит			3.0	
Оценяване	IV			Текуща оценка

Учебният курс се състои от 30 часа лекции и 60 часа извънаудиторна заетост.

Лекционният курс включва теми, чиято цел е да запознае детайлно студентите с формообразуването и словообразуването при глагола в българския език. Глаголът е частта на речта, която се отличава с най-богата парадигма. Броят и характеристиките на глаголните категории все още са обект на дискусия от страна на изследователите. Курсът си поставя за задача да представи различните гледни точки по този въпрос.

Учебната дисциплина цели да задълбочи познанията на студентите относно формообразуването и словообразуването при глагола в българския език.

АКТУАЛНИ ПРОБЛЕМИ НА БЪЛГАРСКАТА ФРАЗЕОЛОГИЯ

Вид занятия и дейности	Семестър	Седмичен хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	IV	2	30	1.0	
а) лекции	IV	2	30	1.0	Текущ контрол
б) упражнения	IV				
Извънаудиторна заетост	IV	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит	IV			3.0	
Оценяване	IV				Текуща оценка

Учебният курс се състои от 30 часа лекции и 60 часа извънаудиторна заетост.

Лекционният курс включва теми, чиято цел е да запознае студентите с фразеологията като дял от лексикологията, с нейния предмет и обект на изследване, както и на връзката ѝ с други лингвистични дисциплини. Представят се различните видове фразеологични класификации, както и ролята на фразеологизмите при изграждане на стилистично маркирана реч. Представят се фразеологизмите в сравнителен и съпоставителен план, както и употребата им различните функционални стилове. Дисциплината е в пряка връзка с дисциплини като „Лексикология и лексикография на българския език“, „Стилистика на българския език“, „Синтаксис на българския език“ и пр.

Учебната дисциплина цели да даде познания на студентите относно същността и актуалните проблеми на тази научна дисциплина.

ЕЗИКОВИ ОСОБЕНОСТИ НА ИНТЕРНЕТ КОМУНИКАЦИЯТА

Вид занятия и дейности	Семестър	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	IV	30	1.0	
а) лекции	IV	30	1.0	Текущ контрол
б) семинарни упражнения				
Извънаудиторна заетост	IV	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит			3.0	
Оценяване	IV			Текуща оценка

Учебният курс се състои от 30 часа лекции и 60 часа извънаудиторна заетост.

Лекционният курс включва теми, чиято цел е да запознае студентите с езиковите особености на общуването в глобалната мрежа.

Учебната дисциплина цели: да запознае студентите по-детайлно с жанровете и езикови характеристики на интернет комуникацията, с различните комуникативни ситуации в интернет, с използваните стратегии за общуване, с различните типове текстове, които се създават, с техните граматични и лексикални особености.

СЛОВООБРАЗУВАНЕТО В НАРОДНИТЕ ГОВОРИ

Вид занятия и дейности	Семестър	Седмичен хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	V	2	30	1.0	
а) лекции	V	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинари					
Извънаудиторна заетост	V	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване	V				Текуща оценка

Учебният курс се състои от 30 часа лекции и 60 часа извънаудиторна заетост.

Учебната програма е ситуирана в един модул, състоящ се от 30 лекционни часа.

Лекционният курс включва теми, чиято цел е да разшири знанията, получени при обучението по дисциплините “Морфология на българския език” и “Българска лексикология”. Лекционният курс проследява особености, свързани с диалектната лексика и начините на словообразуване при прозрачните формации съществителни имена, прилагателни имена, глаголи и наречия.

Учебната дисциплина цели: да изгради у студентите знания за спецификата на лексиката от българските народни говори, гледана откъм начините на нейното образуване; да формира у студентите умение да диагностицират словообразователни начини, категории и типове.

ЦЪРКОВНОСЛАВЯНСКИ ЕЗИК

Вид занятия и дейности	Семестър	Седмичен хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
А. Аудиторна заетост	V	2	30	1.0	Текущ контрол
а) лекции	V	2	30	1.0	
б) семинарни упражнения					
Б. Извънаудиторна заетост	V	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване	V				Текущ контрол

Учебният курс се състои от 30 часа лекции и 60 часа извънаудиторна заетост.

Учебната програма е ситуирана в един модул, състоящ се от 30 лекционни часа.

Лекционният курс включва теми, чиято цел е да запознае студентите с: църковнославянския език като език на богослужението; основните промени, настъпили при формирането на църковнославянския език, при развоя му от старобългарския език като късна руска редакция (XVI – XVII век); някои по-важни фонетичен, морфологичен и синтактични особености на църковнославянския език и църковнославянските текстове; първата граматика по църковнославянски език на Мелетий Смотрицки – „Грамматика церковнославянская” (1619 г.); специфичната

църковнославянска фразеология и лексика; значимостта на църковнославянския език при формиране на новобългарския книжовен език; практически занимания – работа с църковнославянски текстове: четене, морфологичен разбор и превод;

Учебната дисциплина цели да изгради у студентите една най-обща представа за основните фонетични, морфологични, синтактични и лексикални особености на църковнославянския език в съпоставителен план със старобългарския език и със съвременния български език.

ЕЗИКОВА ГЕОГРАФИЯ НА ЕВРОПА

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорайум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	V	2	30	1.0	
а) лекции	V	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинари					
Извънаудиторна заетост	V	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване	V				Текуща оценка

Курсът се състои от 30 часа лекции и 60 часа извънаудиторна заетост.

Курсът има за цел да запознае студентите с основните теоретични постановки на сравнително новата дисциплина Лингвистична география, като част от лингвистиката. Поставя се акцент на феномените на езика и проявлението им в пространството в епохата на глобализация. Европейските езици се изследват от гледната точка на териториалното им разпределение, т.е. наблюдават се проявите на техните особености на диалектно, локално равнище.

Обучението по дисциплината си поставя и задачата да създаде умения у студентите да могат да анализират лингвистичните процеси и от гледна точка на геолингвистиката.

ДИНАМИКА И ИНОВАЦИИ В БЪЛГАРСКАТА ЛЕКСИКА В КРАЯ НА XX И НАЧАЛОТО НА ХХІВЕК

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорайум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	V	2	30	1.0	
а) лекции	V	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинари					
Извънаудиторна заетост	V	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване	V				Текуща оценка

Лекционният курс се състои от 30 часа лекции и 60 часа извънаудиторна заетост и е предназначен за студентите от специалност *Българска филология*. Основната му цел е да насочи тяхното внимание към динамиката и иновационните процеси в лексикалната система на българския език, в основата на които са интензивните обществено-политически промениот края на миналото столетие и проявите на глобализация в

съвременния свят. В края на ХХ и в началото на ХХІ век в българския език се наблюдават тенденции към засилена неологизация, изразяваща се в поява на нови лексеми, словообразователни форманти, нови значения, устойчиви съчетания. В курса се разглеждат въпроси, свързани с пътищата и начините на обновяване на лексиката в българския език; коментират се модели за интеграция и адаптация на новите заемки, на калкиране и семантична неологизация. Представят се основните езикови тенденции, активни в съвременната българска лексика: към интернационализация и запазване на националната специфика, към интелектуализация и демократизация.

Учебната дисциплина цели: да разшири представите и познанията на студентите за динамиката в лексикалната система на съвременния български език от края на ХХ и началото на ХХІ век; да развие чувствителността им към релацията обществени промени – езикови промени, с акцент върху най-динамичната субсистема на езика – лексикалната; да разшири познанията им, свързани с начина на поява на неологизмите: словообразуване, калкиране, семантична неологизация, универбизация и др.; да задълбочи познанията на студентите за актуалните езикови тенденции, активни в съвременната българска лексика.

БИБЛИЯТА В ТЪЛКУВАНИЯ И ОБРАЗИ

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	V	2	30		
а) лекции	V	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинари					
Извънаудиторна заетост	V	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване	V				Текущ контрол

Библията е най-популярната книга в света. Тя е в основата на вярата на две от големите религии – юдаизъм и християнство. Наред с това обаче тя е и литературно произведение, в което са включени поне два от литературните родове (епос и лирика), които са представени от жанрове като любовна лирика, ода, елегия, разказ, повест, притча и др.

Особено атрактивни със своя език са литературните форми на мъдростта. В тях се съдържат множество сентенции (част от които българският народ е заел в езика на фолклора под формата на пословици и поговорки: "Който не работи, не трябва и да яде"), фразеологизми („Измивам си ръцете”), символи, метафори, алегории и др.

Голяма част от използваните символи са общобиблейски (лозе, жена, дреха, сватба и мн. др.), т.е. те са характерни както за Стария, така и за Новия завет. Някои от тях са изтъкнати в контекста, в който се откриват („*Водите*, които си видял, са *народи* и *тъпи*, *племена* и *езици*”), други получават яснота в характерните за езика на Библията поетични форми, които са известни под термина синонимен паралелизъм (напр. „Той ме облече в *спасителна* *одежда*, *на* *дяна* *ми* *дреха* *на* *правда*”).

Като религиозна книга Библията е извор на определен светоглед, който във времето преди Христос е доминирал в земите на Палестина, а през Средновековието – в Европа. Моралните идеи на Библията (заедно с гръцката и латинската философска мисъл) са в основата на Европейската цивилизация.

Целите на дисциплината са: да запознае студентите с общохристиянските идеи, които са възплътени в Писанията, без да се навлиза в дълбините на богословието; с помощта на литературен анализ и чрез езика на самата Библия да се даде тълкуване на по-характерните символи, алегории и притчи; да се разгледат литературните фигури, с помощта на които се изгражда поетичният език на Писанието, и др.

В извънаудиторната заетост студентите правят идейно-литературен анализ на избрани текстове от Библията; пишат реферати и курсови работи по предварително зададени теми.

ТЪРНОВСКА КНИЖОВНА ШКОЛА

Вид занятия и дейности	Семестър	Седмичен хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
А. Аудиторна заетост	VI	2	30	1.0	Текущ контрол
а) лекции	VI	2	30	1.0	
б) семинарни упражнения					
Б. Извънаудиторна заетост	VI	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване	VI				Текуща оценка

Учебният курс се състои от 30 часа лекции и 60 часа извънаудиторна заетост. Учебната програма е ситуирана в един модул, състоящ се от 30 лекционни часа.

Лекционният курс включва теми, чиято цел е да запознае студентите с живота и творчеството на патриарх Евтимий Търновски; да се изяснят жанровете, в които твори патриарх Евтимий Търновски, като се обърне внимание на основни понятия като служба, канон, похвално слово, житие; езиковата реформа на патриарх Евтимий; последователи на търновския правопис и школа; особености на редакциите на старобългарския език (сръбска – зетско-хумска, рашка и ресавска, и ранна руска и късна руска – църковнославянска); иконата; практически занимания – работа предимно с житийни текстове от среднобългарския период от развоя на българския език (XIV век); откриване на изразните средства в тях; функция на библейските цитати; морфологичен разбор и превод.

Учебната дисциплина цели: Да изгради у студентите реална представа за това какви качества на книжовника и какви познания са му необходими, за да бъде създадена една химнографска или агиографска творба. Как се оформя книгата през Средновековието, какъв е почеркът, украсата и съдържанието ѝ. Какви са основните изобразителни принципи за изграждането на среднобългарската творба.

СЛОВНОТО БОГАТСТВО НА НАРОДНИТЕ ГОВОРИ

Вид занятия и дейности	Семестър	Седмичен хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	VI	2	30	1.0	
а) лекции	VI	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинари					
Извънаудиторна заетост	VI	4	60	2.0	Текущ контрол

Общ кредит				3.0	
Оценяване	VI				Текуща оценка

Учебният курс се състои от 30 часа лекции и 60 часа извънаудиторна заетост.

Лекционният курс е ситуиран в един модул от 30 часа и включва теми, чиято цел е да разшири знанията, получени при обучението по дисциплините “Българска диалектология” и “Лексикология и лексикография на съвременния български език”. Основната част от лекционния курс проследява особености, свързани с диалектната лексика, като акцентът пада на тематичното ѝ разнообразие.

Учебната дисциплина цели: да изгради у студентите знания за спецификата на лексиката от българските народни говори; да формира у студентите умение да диагностицират лексикални особености, свързани с принадлежността на лексемите към определени тематични групи.

СЕМАНТИКА

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	VI	2	30		
а) лекции	VI	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинари					
Извънаудиторна заетост	VI	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване	VI				Текуща оценка

Семантиката е лингвистична дисциплина, изучаваща езика като цяло, значението на различните езикови единици и тяхното функциониране в езика и речта. В езикознанието семантиката заема особено място, защото, от една страна, тя обхваща почти всички езикови нива, а от друга страна, свързва лингвистиката с науки като философията, логиката, психологията, семиотиката и др.

Целта на курса е да се представят основните понятия в семантиката, като се започне от морфемата – най-малката езикова единица, която има собствено значение, и се стигне до текста и неговото функциониране.

По време на занятията се отделя внимание на отношението между семантиката и прагматиката, на понятията, свързани с общата семантика, на лексикалната семантика, на граматичната семантика и на текста и дискурсия анализ.

В извънаудиторната си заетост обучаемите анализират текстове, създават реферати или курсови работи по теми, свързани със семантиката.

Курсът завършва с оценка, която се базира на оценяванията от текущия контрол.

БАЛКАНСКА ОНОМАСТИКА

Вид занятия и дейности	Семестър	Седмичен хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	VI	2	30	1.0	Текущ контрол
а) лекции	VI	2	30	1.0	
б) семинари					Текущ контрол
Извънаудиторна заетост	VI	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	

Оценяване	VI				Текуща оценка
-----------	----	--	--	--	---------------

Учебният курс се състои от 30 часа лекции и 60 часа извънаудиторна заетост.

Обучението се осъществява по учебна програма, ситуирана в лекционна част.

Курсът разглежда въпроси на балканската ономастика в плана на лингвистичната диахрония и в светлината на етнолингвистичните контакти в Югоизточна Европа. Включени са и някои въпроси на езиковата политика в областта на антропонимията.

Учебната дисциплина цели: да научи студентите да работят критически с научна литература; да даде обща библиографска осведоменост; да запознае с основните хипотези за произхода на собствените имена; да представи фактологичен лексикален минимум.

ПИСМЕНОСТИ И КУЛТУРИ

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	VI	2	30	1.0	
а) лекции	VI	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинари					
Извънаудиторна заетост	VI	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване	VI				Текуща оценка

Учебният курс се състои от 30 часа лекции и 60 часа извънаудиторна заетост.

В *лекционния курс*, изграден от 16 тематични цялости, се поставят общите въпроси, които очертават характера и същността на дисциплината, изяснява се терминологичният апарат, представят се основните теоретични достижения в съществуващите изследвания.

Предложеният курс въвежда студентите в особеностите на основните типове писмени системи, като проследява тяхното възникване, развитие и дешифрирането им от учените. Обръща се внимание и на техните графични особености, а също и на някои специфики на фонетичните и граматичните системи на езиците, които са използвали тези писмености. Паралелно с това студентите се запознават с най-важните духовни и материални културни постижения на най-значимите древни цивилизации и културни кръгове, в чиято среда са създадени и развити основните писмени системи. Съдържанието на по-конкретните теми е свързано с: предписмените символни изображения; пиктографските писмености; идеографските писмености; силабографските писмености; различните линейни писмености; консонантните писмености – финикийското писмо; буквените писмености – старогръцкото писмо, глаголицата, кирилицата и др.; руническите писмености; културните достижения на шумерите, древните египтяни, древните индийци, вавилонците, асирийците, крито-минойците, хетите, фригийците, персите.

Извънаудиторната работа е насочена към утвърждаване на наученото по време на лекционните занятия и е свързана с изпълнение на конкретни задачи по зададени (или избрани от студентите) теми.

Учебната дисциплина цели: да въведе студентите в спецификите на основните типове писмени системи; да разкрие на студентите как са възникнали и са се развили основните писмености, а също и как са били дешифрирани от учените; да запознае студентите с най-важните културни постижения (духовни и материални) на най-значимите древни цивилизации и културни кръгове, в чиято среда са създадени и развити основни писмени системи; да им покаже как някои специфики на фонетичните и граматичните системи на езиците формират структурния модел, по който се създават съответните писмени системи; да визуализира пред студентите някои от най-важните културни постижения на древните цивилизации и някои от най-значимите писмени паметници; да обогати и разшири знанията на студентите по отношение на писмеността и културната история на човечеството.

ЕТНОЛИНГВИСТИКА

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	VII	2	30	1.0	
а) лекции	VII	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинари					
Извънаудиторна заетост	VII	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване	VII				Текуща оценка

Учебният курс се състои от 30 часа лекции и 60 часа извънаудиторна заетост.

В *лекционния курс*, изграден от 12 тематични цялости, се поставят общите въпроси, които очертават характера и същността на дисциплината, изяснява се терминологичният апарат, представят се основните теоретични постижения в съществуващите изследвания.

Лекционният курс е комбиниран - съчетава се традиционният начин за водене на лекции, от една страна, с практическа работа по модел, зададен в някоя от разглежданите научни парадигми, от друга, като се дискутират възможностите и предимствата на всяка от парадигмите.

Курсът запознава студентите с многообразието от научни парадигми, чрез които се реализира научното поле на етнолингвистиката. Предпочитание се отдава на Хердеро-Хумболтовата традиция, разгърната в диахронните школи и направления. Същевременно, студентите получават информация за американските синхронни направления, особено за Хаймсовото направление, известно като "етнография на общуването".

Извънаудиторната работа е насочена към утвърждаване на наученото по време на лекционните занятия и е свързана с изпълнение на конкретни задачи по зададени (или избрани от студентите) теми.

Учебната дисциплина цели: да въведе студентите в спецификата на интердисциплинарната наука етнолингвистика; да им представи "възможните" етнолингвистики, с оглед на тяхната приложимост спрямо българския, славянския и балканския материал и тяхната вградимост в традициите на българската наука; да покаже на студентите как народната култура се отразява и съхранява в езика; да им представи модела, по който езиковите универсалии като общ феномен се свързват със специфичните етнокултурни явления в езика.

ПСИХОЛИНГВИСТИКА

Вид занятия и дейности	Семестър	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	VII	30		
а) лекции	VII	30	1.0	Текущконтрол
б) семинарни упражнения				
Извънаудиторна заетост	VII	60	2.0	Текущконтрол
Общ кредит			3.0	
Оценяване	VII			Текуща оценка

Учебният курс се състои от 30 часа лекции и 60 часа извънаудиторна заетост.

Лекционният курс включва теми, чиято цел е да запознае студентите с психолингвистиката, нейният предмет е обект на изследване, както и на връзката ѝ с други лингвистични дисциплини. Психолингвистиката е дял от лингвистиката, който претърпява бурно развитие от средата на ХХ век до наши дни и е в пряка връзка с лингвистични дисциплини като невролингвистиката, социолингвистиката, детската лингвистика, както и с науки като психологията, педагогическата психология, медицината и пр. Курсът си поставя за задача да представи различните психолингвистични теории и тяхното приложение.

Учебната дисциплина цели да даде познания на студентите относно същността на тази научна дисциплина.

ПРОБЛЕМНИ ВЪПРОСИ В БЪЛГАРСКАТА ГРАМАТИКА

Вид занятия и дейности	Семестър	Седмичен хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	VII	2	30	1.0	Т.к.
а) лекции	VII	2	30	1.0	Т.к.
б) семинарни упражнения					
Извънаудиторна заетост	VII	4	60	2.0	Т.к.
Общ кредит				3.0	
Оценяване	VII				Т.о.

Учебният курс се състои от 30 часа лекции и 60 часа извънаудиторна заетост.

Лекционният курс е разделен на дялове, съответни на дяловете в граматиката на българския език (и отделен дял за правописа), и включва теми, чиято цел е да запознае студентите с: проблемните въпроси в българската граматика; различните становища по тези въпроси; някои неизяснени постановки; изключенията от правилата в класическите граматика; новите явления в езика ни и различните становища, свързани с тях.

Учебната дисциплина цели: да представи онези недотам изяснени проблеми от граматиката на българския език, които предизвикват въпроси, както и изключенията от правилата, които биха могли да станат основание за различно становище по съответния проблем; да предизвика дискусии, свързани с проблемните въпроси, а защо не и нови решения; да ориентира студентите към наблюдения в търсене на примери, подходящи за онагледяване на дискутираните проблеми с цел да си дадат сметка за

богатството на българския език, сложността и спецификата на неговата граматика, както и за динамиката в развитието му напоследък.

КАНОНИТЕ В ЧЕСТ НА СВ. ИВАН РИЛСКИ В БЪЛГАРСКАТА РЪКОПИСНА ТРАДИЦИЯ ДО XVIII ВЕК

Вид занятия и дейности	Семестър	Седмичен хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	VII	2	30	1	Текущ контрол
а) лекции	VII	2	30	1	Текущ контрол
б) семинарни упражнения					
Извънаудиторна заетост	VII	2	60	2	Текущ контрол
Общ кредит				3.00	
Оценяване					Текуща оценка

Учебният курс се състои от 30 часа лекции и 60 часа извънаудиторна заетост. Учебната програма е ситуирана в един модул, състоящ се от 30 лекционни часа.

Лекционният курс включва теми, чиято цел е: да запознае студентите със структурата на основните химнографски жанрове като служба, канон, похвално слово и др.; да даде основни знания за правописа през периодите, в които са създадени службите, посветени на св. Ив. Рилски; да информира за преписвачите и книжовните средища от съответната епоха; да покаже най-често използваните изразни средства, с които са изградени образите на Богородица и на св. Иван Рилски (за целта е направен паралел между съдържанието на каноните и проложните жития); какво е мястото на Библията в старобългарската литература; практически занимания – работа с химнографски текстове /четене, превод/; правописни особености; откриване на изразните средства в химнографските текстове.

Учебната дисциплина цели да изгради у студентите реална представа за това какви качества на книжовника и какви познания са му необходими, за да бъде създадена една старобългарска химнографска творба.

СТРУКТУРА НА ВЕСТНИКАРСКИЯ ТЕКСТ

Вид занятия и дейности	Семестър	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	VII	30	1.0	
а) лекции	VII	30	1.0	Текущ контрол
б) семинарни упражнения				
Извънаудиторна заетост	VII	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит			3.0	
Оценяване	VII			Текуща оценка

Учебната дисциплина се състои от 30 часа лекционен курс и 60 часа извънаудиторна заетост и завършва с текуща оценка. Лекционният курс включва теми, чиято цел е да запознае студентите с особеностите на писмените медийни текстове, които привличат вниманието на изследователи от различни области на хуманитаристиката поради настъпилите драматични промени в медийното пространство през последните десетилетия. Тези промени засягат както структурирането, така и жанровото разнообразие на вестникарските материали, и не на последно място – езиковите средства, използвани от журналистите за привличане на вниманието и спечелване на аудитория. Процесите, протичащи в медиите, и частност във вестниците, често се окачествяват като процеси на демократизация и дори вулгаризация на медийната реч. Ето защо курсът обръща внимание на онези черти, които характеризират този специфичен писмен текст, на неговите функционални характеристики и неговата динамика, породена от промените в обществото.

Учебната дисциплина цели да запознае студентите по-детайлно с характеристиките на публицистичния вестникарски стил, различните по тип издания, тяхното жанрово разнообразие, техните манипулативни стратегии, техните граматични и лексикални особености.

ЕЗИК И ПОЛ

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	VIII		30		
а) лекции	VIII	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинарни упражнения					
Извънаудиторна заетост	VIII	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване	VIII				Текуща оценка

Теоретично въведение описва поставянето на проблема за различното социално-речево поведение и комуникативни идентичности на мъжете и жените в антропологията, социологията, психоанализата, както и в различните феминистични теории.

В първия модул от социолингвистична гледна точка е разгледано различното представяне на мъжете и жените в езиковите системи – фонетика, граматика, речник, както и в езиковите употреби – преносни и метафорични значения. Разгледани са и различните прагматични правила на социално-речево общуване – лице, кооперативност, любезност, както и различните речеви жанрове, техники на водене на разговор и комуникативен стил.

Вторият модул съчетава социолингвистичния с психоаналитичния подход при разглеждането на комуникативното конструиране на половите идентичности на Балканите /XIX-XX век/ въз основа на анализа на писмени и устни /авто/ биографии., етнологични изследвания и медии.

Очертани са основните типове комуникативни полови идентичности – патриархални, преходни, буржоазни, социалистически, съвременни.

Учебната дисциплина цели: да очертае лингвистичните аспекти на проблема за пола в различни науки и феминистични теории.; да даде представа за комуникативното

конструирани на половите идентичности в социолингвистичен, прагматичен и психоаналитичен аспект; да очертае особеностите на традиционното патриархално общуване на жените и мъжете на Балканите /сфери, норми, жанрове, етикет/; да очертае връзката между национализма, модернизацията, масовите комуникации и новите полови идентичности на Балканите; да представи динамиката на промените на половите идентичности през социалистическия период и изгради чувствителност към тоталитарните пропагандни механизми при комуникативното конструирани на «новите» полови идентичности на мъжете и жените; да разгледа връзките между глобалните електронни медии, реклама, масова култура при изграждането на нови популярни представи за мъжественост и женственост днес; да очертае историческата, социална и комуникативна относителност на “фундаменталните” полови идентичности на Балканите и разгледа връзката между политическа промяна (национализъм, тоталитаризъм, демократичен преход), комуникационни технологии и стратегии и полови идентичности.

ЛИНГВИСТИКА НА ТЕКСТА

Вид занятия и дейности	Семестър	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	VIII	30		
а) лекции	VIII	30	1.0	Текущ контрол
б) семинарни упражнения				
Извънаудиторна заетост	VIII	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит			3.0	
Оценяване				Текуща оценка

Учебният курс състои от 30 часа лекции и 60 часа извънаудиторна заетост. Учебната програма е ситуирана в модул, състоящ се от 30 лекционни часа. Лекционният курс включва теми, чиято цел е да представи текстът като най-стария обект на филологията и най-новия обект на лингвистиката, с различните гледни точки, от които той може да бъде изследван.

Дисциплината се опитва да представи дългия и сложен път, по който минава лингвистиката, преди да се приеме, че текстът е висшата езикова и речева единица и първичен обект на изследване на лингвистиката. Исторически се разглеждат различни хуманитарни дисциплини, които са поставяли различни видове текстове в центъра на своите изследвания. Представя се и пътят, през който преминава лингвистиката, докато приеме, че не изречението, а текстът е висшата комуникативна единица. Представят се различните лингвистични дисциплини, които изследват текстовете от различни научни гледни точки, възможностите за взаимодействие между тези близки, но и различни подходи.

СИНТАКСИС НА БЪЛГАРСКАТА РАЗГОВОРНА РЕЧ

Вид занятия и дейности	Семестър	Седмичен хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	VI	2	30	1.0	
а) лекции	VI	2	30	1.0	Текущ контрол

б) семинари					
Извънаудиторна заетост	VI	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване					Текуща оценка

Учебният курс се състои от 30 часа лекционен курс и 60 часа извънаудиторна заетост. Обучението се осъществява по учебна програма, ситуирана само с лекционна част.

Курсът дава знания в областта на синтаксиса на българската разговорна реч, който се отличава с експресивност, непринуденост, силно изразена субективност, недостатъчна подготвеност на изказването, неофициалност, силна зависимост от ситуацията, липса на етикетна скованост, предимно битова тематичност, повишена активност на паралингвистичните фактори (мимики, жестове) и т.н. Тези особености на неформалното общуване провокират реализирането на две основни противоречиви тенденции на фонетично, морфологично, синтактично, текстово и лексикално равнище: а) стремеж към съкращаване на изказа (реализиращ се чрез изпускания, прекъсвания и т.н.) и б) стремеж към повтораемост на части от изказа чрез удвояването, натрупванията на нови елементи и др. За непринудената комуникация са характерни своеобразни синтактични конструкции, които с вида си или с честотата на своята употреба разграничават по-ярко разговорната реч от писмената форма на книжовния език (реконструкции (възстановявания) като: а) собствена комплементация (самостоятелно допълване на изпуснатото от адресанта), б) чужда (адресатна) комплементация (когато репликата се допълва от втория комуникант) и в) двойно зависима реконструкция (при взаимно допълване на участниците в разговора); стимулни реплики (при които единият участник в диалога стимулира изказване у другия); хипербати (прескоци) с вмъкване на синтактични елементи между две съгласувани части; анаколути (нарушения на правилната формално-синтактична връзка между елементите на изказването), пролептични конструкции (при които върху темата на изказа допълнително се акцентира посредством предхождащ най-често местоименен елемент), многобройни случаи на повторения: а) механично извършени с емфатична функция за да се отдели или наблегне на определен елемент от изказа, б) повторения с добавяне на нов (уточняващ) елемент, в) повторения, в които един от елементите бива заменян, г) хезитационни повторения за печелене на време; рамкови конструкции; елиптични изказвания (с изпадане на някой от синтактичните елементи); „нанизване“ на именни групи, които имат аналогична структура (в резултат на изпадане на сказуемото); асиндетични безсъюзни изказвания (в които се реализира силната конкуренция между хипотактичните и паратактичните отношения) и др.

Идеята на дисциплината е да обогати и усъвършенства знанията и уменията на студентите филолози за българския синтаксис, тъй като задължителният курс по синтаксис се занимава основно с проблемите на книжовния език. Като цяло усложненият синтаксис е присъщ за писмената книжовна реч, а разговорната реч се отличава с още по-усложнен синтаксис, заради непълните (елиптични) конструкции, недовършените реплики, многото повторения и пр. Често адресантът прекъсва поради субективни или обективни причини своето изказване, добавя нова информация или се връща към нещо, вече споменато. Тези и някои други отлики на разговорния синтаксис от синтаксиса на книжовната реч са предпоставка за уникалната употреба и подредба на езиковите единици в устната комуникация.

ЛИНГВИСТИЧНА ТИПОЛОГИЯ

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	VIII	2	30	1.0	
а) Лекции	VIII	2	30	1.0	Текущ контрол
б) Семинарни упражнения					
Извънаудиторна заетост	VIII	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване	VIII				Текуща оценка

Лекционният курс има за цел да запознае студентите с предмета, задачите и методологията на лингвистичната типология, както и да акцентира върху по-важните приноси на някои изтъкнати лингвисти за обособяването ѝ като наука. Представят се различните типологични класификации на езиците по света, предложени до сегашния момент, и принципите, на които се основават. Подробно се разглежда теорията за езиковите универсалии, която е основополагаща за лингвистичната типология като наука. Обръща се внимание и на революционното в науката прилагане на методи за количествени измервания с цел определяне на типа на даден език. Също така курсът запознава студентите с типологичните сходства между езиците по света, проявяващи се в областта на фонетиката и фонологията, морфологията и синтаксиса, както и в речниковия състав. Създават се умения за работа със Световния атлас на езиковите структури.

Лекционният материал е разпределен в 30 часа аудиторна заетост. При воденето на курса се разчита на вече придобитите от студентите знания по дисциплини като „Увод в общото езикознание“, „Фонетика и фонология на българския език“, „Морфология на българския език“, „Синтаксис на българския език“, „Лексикология на българския език“, „Сравнителна граматика на славянските езици“.

ИЗБИРАЕМИ ДИСЦИПЛИНИ

II ГРУПА – ЛИТЕРАТУРОЗНАНИЕ

ЕСТЕТИКА НА АНТИЧНОСТТА

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	I	2	30		
а) лекции	I	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинарни упражнения					
Извънаудиторна заетост	I	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване	I				Текуща оценка

Смисълът и задачите на предложения курс са да се даде най-обща представа за историята и основните идеи на античната естетика. Целта е студентите да усвоят

основен масив от знания, който да им даде възможност да анализират различните пластове на произведението на изкуството (основно литература, но и изобразително изкуство, архитектура, скулптура). Лекционният курс е основан върху идеята темите, които се коментират в лекциите, да бъдат сведени възможно най-мотивирано до ежедневния свят и опит, както и да бъдат свързани с преподаването на литературата в училище.

ТЕРЕННА ФОЛКЛОРИСТИКА

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	I	2	30		
а) лекции	I	2	30	1.0	т. к.
б) семинари					
Извънаудиторна заетост	I	4	60	2.0	т. к.
Общ кредит	I			3.0	
Оценяване					т. о.

Характерът на учебната дисциплина е специфичен. Фолклористичното теренно познание се вписва напълно в основното изискване към висшето образование – да бъде изначалие и част от научноизследователската дейност. Всяка теория, идея, концепция и пр. следва да се проверява перманентно в практиката. Процесите вървят и обратно – чрез набирание на емпиричен материал да се отиде към описание и теоретично осмисляне на определени научни факти и явления. Тази постъпателност към фолклорната култура дава възможност и за постъпателност на научното познание: от описанията на материалите към курсови и дипломни работи като завършващ етап в обучението. Тази дейност не само разширява и задълбочава познанието, но и формира навици за изследователски труд, за докосване до изворите, а оттам и за навлизане в лабиринта на науката.

Лекционният курс цели да се дадат основни знания за същността на теренната работа, методите и средствата за нейното осъществяване. В извън аудиторните занимания студентите правят конкретни записи, анализират резултатите, архивират теренния материал, консултирайки се с преподавателя.

Учебната дисциплина цели: да запознае студентите с историята на теренната изследователска дейност в България; да запознае студентите с основните методи на теренната фолклористика; студентите да придобият практически учения за работа на терен и събиране на фолклорни материали.

ИСТОРИЧЕСКА ПОЕТИКА

Вид занятия	Семестър	Хорариум		Кредит	Вид на оценяването
		Седмично	Общо		
Аудиторна заетост	I				
Лекции	I	2	30	1.0	Текущ контрол
Семинарни занятия					
Извънаудиторна заетост	I	4	60	2.0	Текущ контрол
Общо кредити				3.0	

Оценяване	I			Текуща оценка
-----------	---	--	--	---------------

Лекционният курс е предназначен за студентите от всички филологически специалности. Той е неразделна част от общата им литературоведска подготовка – особено по проблемите на литературоведските категории. Курсът проследява историческия развой на най-важните литературни категории (жанр, композиция, персонаж и пр.).

Обект на специално внимание са историческите и типологическите аспекти на такива важни институции като автора и жанра. Те са опорни точки в теорическия срез на проблема за художествения език. Динамиката в състоянието на тези категории може да се интерпретира като периодични „кризи“ на нормата, на езика на художествеността.

Лекциите са центрирани около трите исторически периода на архаическото художествено съзнание, нормативизма и модернизма. В хода на изложението опорни точки са важни литературни творби, които могат да се приемат и като „илюстрация“ на историческия развой на поетиката.

ТЕОРИЯ НА РОМАНА

Вид занятия	Семестър	Хорариум		Кредит	Вид на Оценяването
		Седмично	Общо		
Аудиторна заетост	II				
Лекции	II	2 ч.	30 ч.	1.0	Текущ контрол
Семинарни занятия					
Извънаудиторна заетост	II	4 ч.	60 ч.	2.0	Текущ контрол
Общо кредити				3.0	
Оценяване	II				Текуща оценка

Дисциплината е избираема, като основната ѝ цел е да уплътни материята на научния обект в задължителната дисциплина „Увод в литературната теория“, която се преподава в същия II семестър.

Материалът е разпределен в 15 обемни теми, като всяка от тях разглежда както историческия хоризонт на формиране и укрепване на жанра „роман“, така и динамиката, промените и структурните колебания на жанровите черти. За целта отделните теми са подчинени на структурен подход: романовият реализъм, повествователят, литературност и нехудожествени речеви типове в езика на романа, романовите паратекстове и пр.

В последните няколко теми са заложили проблемите на съвременния роман: новости (поток на съзнанието, документален роман, „нов роман“) и модернизации (романовият персонаж). За целта последните няколко теми имат пред очи основните и опорните достойнства на романа на XX и XXI век, видени през оптиката на творчеството на Кафка, Пруст, Роб-Грийе, Еко, Буфалино, Пинчън и пр.

АКАДЕМИЧНОТО ПИСАНЕ

Вид занятия	Семестър	Хорариум	Кредит	Вид на
-------------	----------	----------	--------	--------

		Седмично		Общо	оценяването
Аудиторна заетост	II				
Лекции	II	2 ч.	30 ч.	1.0	Текущ контрол
Семинарни занятия	II				
Извънаудиторна заетост	II	4 ч.	60 ч.	2.0	Текущ контрол
Общо кредити				3.0	
Оценяване	II				Текуща оценка

Курсът запознава студентите с техники на четене, тълкуване и писмено усвояване на хуманитарни научни текстове. Курсът предлага базови умения за съставяне на конспекти и за написване на научен текст с различна степен на трудност (отзив, анотация, реферат, есе, доклад, статия, курсова работа). Студентите трябва да получат познания и подготовка за осъществяването и представянето на академични PowerPoint презентации. Курсът също така дава начални познания за техниката на научното изследване, чиято крайна цел е написването на почтена дипломна работа.

В процеса на работа със студентите се анализират организацията на видовете научни текстове, търсенето и подготовката на материала, текстове, визуален, графичен, необходимостта от стандарти за цитиране, библиография, показатели; необходимостта от работа с речници и енциклопедии.

Учебната дисциплина цели: да формира у студентите умения за писане на научни текстове, които се изискват при всички дисциплини от следването; да формира умения за четене и търсене на научни текстове; да формира убеждението, че собствената работа е изразване и самопознание, което е за предпочитане пред купуването на готови текстове; с последното да се противопостави на пазара на дипломни работи.

БЪЛГАРСКАТА НАРАЦИЯ

Вид занятия	Семестър	Хорариум		Кредит	Вид на оценяването
		Седмично	Общо		
Аудиторна заетост	III	2 ч.	30 ч.		
Лекции		2ч.	30 ч.	1.0	Текущ контрол
Семинарни занятия					
Извънаудиторна заетост	III	4 ч.	60 ч.	2.0	Текущ контрол
Общо кредити				3.0	
Оценяване					Текуща оценка

Лекционният курс има за свой обект повествователните техники и процедури в българската проза. Началото на разказваческия гений се търси не толкова назад (архаика и/или средновековна литература), а в „Житие и страдания грешного Софрония“. Това дава опора да се определят колебливите граници между стереотипно разказване и инвенциите на субективното повествуване. Нататък наративните техники и технологии сумарно се анализират в рамките на възрожденската повест, за да се определи новият хоризонт – мемоаристика и литература от края на XIX век. Опорни са текстове като „Видрица“, „Записки по българските въстания“,

„Чичовци“ и „Неотдавна“, „Десетдневно царуване“, разказите на Йовков, Радичков, Ив. Петров.

В хода на лекционния курс постоянно се уточняват границите на жанровите полета и аксиологията на наративните модели – сказът и субективизмът, повестта и разказът.

ЗАПАДНОЕВРОПЕЙСКИЯТ РОМАН ПРЕЗ XVIII-XIX ВЕК

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	III	2	30	1.0	
а) лекции	III	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинари					
Извънаудиторна заетост	III	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване	III				Текуща оценка

Обект на дисциплината е западноевропейският роман от XVIII - XIX век. Курсът съдържа 30 академични часа аудиторна заетост, които се провеждат под формата на лекции.

Учебното съдържание запознава студентите с многообразните превъплъщения на западноевропейския роман от XVIII и XIX в., както и с различните опити за класификация – според сюжета, персонажната система, проблематиката, повествователната техника, адресата.

Проблематиката на курса е организирана на хронологичен принцип – роман на просвещението, роман на романтизма, реалистичен роман и натуралистичен роман. Изучават се представителни за всяка епоха автори и произведения.

Към съдържанието на дисциплината се подхожда от два методологически аспекта – литературно-исторически и компаративистичен. Литературно-историческият подход има за задача да маркира културно-историческия контекст на дадена епоха и да положи в него конкретните литературни явления. Компаративистичният подход разглежда в аналитично-съпоставителен план художествени текстове, персонажи, проблемно-естетически въпроси.

Основни цели на курса: да ориентира студентите филолози в хронологията на мащабни културни и исторически събития от XVIII и XIX в., които имат общокултурна значимост в развитието на европейската цивилизация; да запознае студентите с динамиката на светоусещането на човека през различните културни епохи; да изгради представа за еволюцията в развитието на западноевропейския роман с различните му жанрови разновидности и тематични аспекти; да запознае студентите с емблематични автори и произведения, представителни за отделните литературни направления.

СТАРОГРЪЦКА МИТОЛОГИЯ И РЕЛИГИЯ

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	III	2	30		

а) лекции	III	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинари					
Извънаудиторна заетост	III	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване	III				Текуща оценка

Курсът по *Старогръцка митология и религия* е предназначен за широк кръг студенти от филологическия факултет в ЮЗУ. Проблемите, които се третират, изискват както филологически, така и историко-културологичен подход и предполагат /а съответно и биха допринесли за/ едно високо ниво на т. н. обща култура. Митологията се осмисля в диахронен план, като се дава основна информация за старогръцките богове и герои, както и за различните цикли митове. Освен неизбежния наративно-информационен елемент, голяма част от лекциите е посветена на периодизацията и характеристиките на старогръцката митология, както и на античния храм, жреческите колегии и култови практики в Гърция. Друга част се занимава с античната митография и нейното наследство в римската и средновековната рецепция на античния мит. Специално място е отделено на проследяването на критиката на мита и типовете алегореза от досократиците в антична Гърция до реторизиращия и рационализиращ прочит на мита през XVII век. Темите анализират литературните и иконографски източници на по-важните космологични, генеалогични и етиологични митове на гръко-римската античност (митовете за Пандора и Прометей, мита за Едип, за последователността от няколко метални поколения и др.). Разглеждат се също и основните съвременни интерпретации и подходи към митологията (ритуалистичен, психоаналитичен, структурално-семиотичен).

Учебната дисциплина цели да въведе студентите в основните митологични представи на древните гърци, както и да ги запознае с религиозните и култови практики; храмовете и светилищата на Древна Гърция.

ЕТНОЛОГИЯ НА РОДСТВОТО

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	III				
а) лекции	III	2	30	1.0	т.к.
б) семинарни упражнения					
Извънаудиторна заетост	III	4	60	2.0	т.к.
Общ кредит				3.0	
Оценяване	III				т.о.

Учебната програма на дисциплината *Етнология на родството* цели да запознае студентите с принципите на конструиране на социални отношения в различните култури. Проучването на родствените отношения като базов тип социално отношение има централно място в развитието на етнологията. Курсът запознава със специфичната научна терминология, свързана с изучаването на родството. Акцентът е поставен върху различните типове конструиране на родството на Балканите. Представя се съвременният дебат относно характера на родството на Балканите и политическите

импликации на тази дискусия. Проследяват се модернизационните трансформации, настъпили в социално-нормативната култура на Балканите в течение на XX век.

Учебната дисциплина цели да запознае студентите с основните понятия, теми и актуални дискусии в полето на етнологията на родството.

ЛИТЕРАТУРА, МЕДИИ, ОБРАЗОВАНИЕ

Вид занятия и дейности	Семес тър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	IV	2	30	1.0	
а) лекции	IV	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинари					
Извънаудиторна заетост	IV	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване	IV				Текуща оценка

Учебният курс се състои от 30 часа лекции и 60 часа извънаудиторна заетост. Обучението по дисциплината се осъществява по учебна програма, ситуирана в отделни теми. Всяка тема представлява относително завършена цялост доколкото тя е част, изграждаща общото съдържание на обучението по тази учебна дисциплина.

Провеждането на занятията се състои под формата на презентации и практически занятия, които имат за цел да информират и обучат студентите относно практическото прилагане на литературата в училище и нейното взаимодействие с медийната среда.

Акцент на занятията са образователните форми на реализация – училищни и извънучилищни центрове, медии, интернет, библиотеки и архиви.

Дисциплината предлага възможности за подготовка на студентите да работят с ученици с подчертан интерес към устното и писменото слово. В този смисъл „Литература–медии–образование“ ангажира студента към нуждите на обществото. Дисциплината е важна в процеса на изучаване и усвояване на формите на публична изява – конкурси, медийни презентации и текстове, работа с интернет продукти, както и използването на интердисциплинарни подходи в образованието (музика, живопис, фотография).

Преподаването включва няколко компонента, които приемат два израза – теоретичен и практически. В теоретичния облик темите се представят под формата на презентации, а в практическия те се отработват в съответствие със специфичността си. Всяка тема има теоретичен и практически аспект, ето защо практическото изпълнение на конкретни задачи е важна и необходима част от обучението.

Същевременно с изграждането и усвояването на възможностите за интеграция между художествената литература и интернет пространството и медийното разпространение на информация, се цели да се изгради у студентите отношение на отговорност и коректност към литературния „продукт“ откъм оригиналност, актуалност и популярност.

Учебната дисциплина цели да разшири обучението по литературоведските дисциплини в посока на тяхната специална функция като медийни и образователни форми; да формира у студентите, които имат подчертан интерес към словото и работата с него, умения да изграждат задълбочени филологически и обществени познания; да изгради цялостност в личностната реализация по отношение на участието им в

училищния живот; да внуши ангажираност към младите и подрастващите и чувство на отговорност и адаптивност към променящите се бизнес условия в България.

СЪВРЕМЕННА ЗАПАДНОЕВРОПЕЙСКА ПРОЗА

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	IV	2	30	1.0	
а) лекции	IV	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинари					
Извънаудиторна заетост	IV	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване	IV				Текуща оценка

Обект на дисциплината е западноевропейската проза от 70-те години на ХХ век до днес. Курсът съдържа 30 академични часа аудиторна заетост, които се провеждат под формата на лекции.

Учебното съдържание запознава студентите със съвременните тенденции в развитието на западноевропейската белетристика – жанрови идентификации, проблематика, повествователни техники. Изучават се представителни автори от седем национални литератури –английска, немска, френска, белгийска, испанска, португалска, италианска.

Към проблематиката на курса се подхожда от два методологически аспекта – литературно-исторически и компаративистичен. Литературно-историческият подход има за задача да маркира културно-историческия контекст на избрания период и да положи в него конкретните литературни явления. Компаративистичният подход разглежда в аналитично-съпоставителен план художествени текстове, персонажи, проблемно-естетически въпроси.

Прави се опит съвременните явления в европейската проза да бъдат видени в културологична перспектива – в контекста на различни идеологически движения, както и в съотношение с двата водещи културни феномена на постмодерното общество - киното и интернет.

Основни цели на курса: да ориентира студентите филолози в по-значителните събития и идеологии в европейския културен контекст от последните 50 години; да запознае студентите с динамиката на светоусещането на човека в постмодерното общество; да изгради представа за трансформациите и тенденциите в съвременната европейска проза; да запознае студентите с емблематични автори и произведения, представителни за развоя на западноевропейската проза през последните 50 години.

ИСТОРИЯ НА РУСКАТА ЛИТЕРАТУРА

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	IV	2	30	1.0	
а) лекции	IV	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинари	IV				

Извънаудиторна заетост	IV	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване	IV				Текуща оценка

Курсът се състои от 30 часа лекции върху основните теми и 60 часа извънаудиторна заетост (разработка на курсова работа, самостоятелна подготовка на студентите за участие в семинарните занятия, четене на допълнителна литература по посочени от преподавателя теми, задълбочаване на знанията по изнесените от преподавателя лекции, изграждане на умения за работа с научна литература).

Цели: да даде на студентите теоретични познания за основните имена в историята на руската литература; да представи основните развойни линии и тенденции в руския литературен процес; да се очертаят най-емблематични типологичните модели и реформаторската поезика на класическия руски роман, най-ярките и стойностни явления от “златния век” на руската литература в областта на поезията, прозата и драматургията; да се очертае идейно-тематичният диапазон на творческата изява на даден автор, спецификата на неговата повествователна система, проблемите на поезиката; да се интерпретира творчеството на отделните писатели в тясна връзка с конкретна обществено-историческа ситуация, литературни школи и направления; да се създаде способност у студентите за аналитична оценка на изучаваната научна проблематика; ориентиране в основните тенденции, литературни процеси и явления; акцент върху проблемните тематични ядра; формиране на критично мислене, аналитични способности, умения за анализ и интерпретиране, за интегриране на познания, изследователски умения и методи.

ЛИТЕРАТУРА НА РАННОТО ХРИСТИЯНСТВО

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорайум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	IV	2	30		
а) лекции	IV	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинари					
Извънаудиторна заетост	IV	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване	IV				Текуща оценка

Лекционният курс е разпределен в теми, чиято цел е да запознае студентите със зараждането, същността, насоките, развитието и различните жанрове на ранната християнска литература. Дискутират се въпроси от историята и развитието на християнството и Църквата през Късната античност. Материалът е подреден на хронологичен принцип, в рамките на който се осветляват произведенията на християнските апологети и т. н. Отци на Църквата както на Изток, писани на старогръцки език, така и на Запад – писани на латински език. Разгледани са различни жанрове на християнската религиозна литература – проповеди, трактати, епистолагафия и агиография. Проследява се развитието на Библейското богословие, екзегетичното богословие и развитието на официалната християнска доктрина /doctrina Christiana/. Акцент се поставя върху писмата на великите Църковни учители и по-специално тези, адресирани до жени, за да се подчертае революционното за

античността отношение на равноправие между мъж и жена, което християнството въвежда в духовен план.

Основните цели на курса са: да формира основни познания и разбиране за християнството и неговата най-ранна литература; да запознае студентите с екзегезата на Светото писание в нейното начално проявление, за да се проследи приемствеността и различията в това отношение и до наши дни; да развие разбирането за сакралното, за литературно-историческия и културен процес при отношението към християнството въз основа на изследване на явленията в широк контекст, използвайки и елементи на собствено научно изследване; да насърчи студентите към използване на познанията си по латински и старогръцки език, с които да могат да обясняват различните термини, пречупени през религиозна призма, в християнски контекст.

СТРУКТУРНА ПОЕТИКА

Вид занятия	Семестър	Хорариум Седмично	Общо	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	V				Текущ контрол
Лекции	V	2 ч.	30 ч.	1.0	
Семинарни занятия	V				
Извънаудиторна заетост	V	4 ч.	60 ч.	2.0	Текущ контрол
Общо кредити	V			3.0	
Оценяване					Текуща оценка

Дисциплината **Структурна поетика** е избираема и се преподава само под формата на лекции (30 ч.) в пети семестър на специалността. Дисциплината има задачата да въведе студентите в теорията и практиката на структуралистичния анализ.

Преподаваните теми условно са разделени на два дяла, които условно казано се занимават с поетиката на лирическият дискурс и с поетиката на краткия прозаичен текст. От друга страна, едновременно с конкретни анализи на специално подбрани произведения, се прави и един кратък ракурс върху историята на структуралистичната мисъл. Без да се спекулира с теорията се очертават основните семиотични постановки, но единствено разглеждани през призмата на тяхната функционалност за литературната наука.

Подчертано по-голямо влияние се отдава на теченията, плътно обвързани с художествения език. Очертават се основните постановки и имена на руския ОПОЯЗ и школата на Тарту, набляга се на важните идеи, развити от Пражкия структуралистичен кръжок и влиянията, които оказват върху френския структурализъм.

След запознаването с най-важните теоретически аспекти на структурната поетика се пристъпва към практическото им приложение чрез прецизни анализи на произведения от българската литература.

Курсът особено разчита на знанията на студентите, които са придобили от дисциплини като Увод в литературната теория и Западноевропейска литература.

РУСКИЯТ ЪНДЪРГРАУНД

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	VI	2	30		
а) лекции	VI	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинарни упражнения					
Извънаудиторна заетост	VI	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване					Текуща оценка

Курсът *Руският ъндърграунд* се състои от: лекции – 30 часа; извънаудиторна заетост – 60 часа.

Учебната дисциплина цели: да запознае студентите с явлението “Ъндърграунд” и основните фигури в неофициалната поезия от 50-80-те години на XX век; да представи неофициалната руска поезия от класическия ѝ период, около която в Русия възниква ново, второ културно пространство, обединило в периода на разцвет десетки от най-значимите творци на новата руска литература като Йосиф Бродски, Игор Холин, Хенрих Сапгир, Всеволод Некрасов, Ев. И Лев Кропивницки, Едуард Лимонов, Бахит Кенжеев и много други; да проследи историята на неофициалната поезия (Предмет на анализ е творчеството на автори, които принципно не успяват да се вградят в тоталитарния естетически модел, не по политически, а по естетически причини; да покаже възникването на новия тип художествено съзнание; да обогати познанията на студентите за явленията, процесите и имената, формиращи основите на новата руската поезия от втората половина на XX век, получени от основния курс на обучение; да демитологизира литературата на ъндърграунда. На литературния мит трябва да му бъде придаден статуса на литературен факт – курсът приема, че това е една от задачите на критиката по отношение на поезията от "бронзовия" век.

БЪЛГАРСКА ЕМИГРАНТСКА ЛИТЕРАТУРА

Вид занятия	Семестър	Хорариум		Кредит	Вид на оценяването
		Седмично	Общо		
Аудиторна заетост	V				Текущ контрол
Лекции	V	2 ч.	30 ч.	1.0	
Семинарни занятия					
Извънаудиторна заетост	V	4 ч.	60 ч.	2.0	Текущ контрол
Общо кредити				3.0	
Оценяване	V				Текуща оценка

Дисциплината *Българска емигрантска литература* е избираема и се преподава под формата на лекции (30 ч.). Дисциплината има задачата да запознае студентите от горните курсове с едни рядко попадащи в литературните истории заглавия. Става дума за книги на български писатели, писани в емиграция, или такива представящи спомени, пътеписи, впечатления и скици от чужди страни. Като времеви обхват изследваните книги са издавани от Освобождението (1878 г.) до края на Втората световна война (1944 г.). В жанрово отношение палитрата на заглавията е доста пъстра, като не това е водещото при представянето на отделните творби. Повечето от изучаваните книги са напълно непознати и без особени художествени качества, но това дава възможност да

се постави дебатът за критериите за художество през различните епохи в българската литература.

Интересът е насочен главно към пътеписите, но се представят и доста произведения, които изобщо не попадат във въпросния жанр. Целта на дисциплината е да се изследва и разбере нагласата на българския човек и писател най-общо казано към небългарското: как и защо през годините българинът излиза извън териториалните граници; какво му се случва в близките или по-отдалечени земи; по какъв начин избира да организира и представи художествено наблюденията си; какви са ценностните и екзистенциални провокации след срещите или сблъсъкът с близки или твърде чужди и непознати култури.

Курсът разчита на знанията на студентите, които са придобили от дисциплини като *Нова българска литература I част*, *Нова българска литература II част*, и които придобиват по *Съвременна българска литература I част*, *Съвременна българска литература II част*.

РУСКАТА ЛИТЕРАТУРА В МРЕЖАТА

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	V	2	30		
а) лекции	V	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинарни упражнения					
Извънаудиторна заетост	V	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване	V				Текуща оценка

Курсът *Руската литература в мрежата* се състои от 30 лекционни часа, които съдържат следните форми на натовареност: теоретични ракурси на проблема; обзор върху работата през семестъра и 60 часа извънаудиторна заетост: консултации с преподавателя; работа в с библиографски източници; разработка на реферат; конспектиране на научна статия и др.

Лекционният курс представя основни въпроси на хронологията в развитието и актуалното състояние на електронната литература и значението ѝ за межкултурната комуникация. Засягат се редица форми на присъствие на традиционното изкуство на словото в киберкултурата и се проследява появата и развитието на нови, като във фокуса на вниманието са източноевропейските ресурси на кирилица.

Учебната дисциплина цели: да формира у студентите способност за аналитична оценка на изучаваната научна проблематика чрез акцент върху проблемните тематични ядра; способност за ориентиране в основните тенденции, литературни процеси и явления; развитие на критическо мислене, аналитични способности, умения за анализ и интерпретиране, за интегриране на познания, изследователски умения и методи.

ИСТОРИЯ НА РУСКИЯ РОМАН

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	V	2	30		
а) лекции	V	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинарни упражнения					
Извънаудиторна заетост	V	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване	V				Текуща оценка

Курсът *История на руския роман* се състои от 30 лекционни часа, които съдържат следните форми на натовареност: теоретични ракурси на проблема; обзор върху работата през семестъра и 60 часа извънаудиторна заетост: консултации с преподавателя; работа в с библиографски източници; разработка на реферат; конспектиране на научна статия и др.

Курсът представя основните развойни процеси и тенденции в руската романова проза от XIX и XX в., като ги обвързва с различни контексти – социоидеологически, религиозни, естетико-теоретични и т.н. Целта е да се разтълкува сложността на литературноисторическия феномен на романа в полето на руската култура, да се изяви неговото многообразие и национална характерност. Курсът следва хронологичния принцип на изложение. Той откроява съществуването и взаимодействието на различни направления и творчески индивидуалности, културните напрежения, които ги прорязват и взаимната обусловеност на техните художествени практики.

Учебната дисциплина цели: да формира по-цялостна представа за литературната картина през “класическия” за руската култура XIX в.; да се проследят детайлно най-значителните персонални творчески изяви, имащи както световно признание, така и решаващо влияние върху вътрешните руски културни процеси; да обогати познанията на студентите за явленията, процесите и имената, формиращи основите на новата руската поезия от втората половина на XX век, получени от основния курс на обучение; да формира у студентите способност за аналитична оценка на изучаваната научна проблематика чрез акцент върху проблемните тематични ядра; да формира способност за ориентиране в основните тенденции, литературни процеси и явления; да развива критическо мислене, аналитични способности, умения за анализ и интерпретиране, за интегриране на познания, изследователски умения и методи; да постави акцент върху проблемните тематични ядра.

ЛИТЕРАТУРНИ ПОЛЕМИКИ И ДИАЛОЗИ ОТ ОСВОБОЖДЕНИЕТО ДО КРАЯ НА ПЪРВАТА СВЕТОВНА ВОЙНА

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	V	2	30	1.0	
а) лекции	V	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинари	V				
Извънаудиторна заетост	V	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит	V			3.0	

Оценяване	V				Текуща оценка
-----------	---	--	--	--	---------------

Лекционният курс *Литературни полемики и диалози* има за цел да надхвърли представата за период и да преекспонира проблеми от историята и теорията на българската литература в полето на диалогичността. Конкретната цел е да се проследи динамиката в жанровите организации, стиловите модернизации и ценностните преориентации в българската литература след Освобождението.

Конкретните задачи, които си поставя преподаването на *Литературни полемики и диалози*, е да допълни, уплътни и дискутира познанието за българската литература до първата световна война, получено по съответните курсове на задължителните дисциплини.

Изграждането на жанрови конвенции е диалогично предпоставено от стиловите модернизации. Затова са включени въпроси, коментиращи развойните процеси и промени в литературните норми в края на XIX и началото на XX век.

Изживяването на отделни жанрови и стилови белези се осъществява под силното въздействие на известни културни трансформации, действащи в българското общество. Те довеждат до известните ценностни преориентации, настъпващи както през 90-те години на XIX в. и продължаващи през първото десетилетие на XX в. Дискусиите на тези проблеми оформят специфични литературни полемики през десетилетията.

Така се оформя представата за моделиращата сила на критиките, полемиките и сформиранияте литературни кръгове в българската литература след Освобождението до Първата световна война.

ЛИТЕРАТУРА, КУЛТУРА И ВЪЗРАЖДАНЕ IN SITU

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	VI				
а) лекции	VI	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинарни упражнения					
Извънаудиторна заетост	VI	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване	VI				Текуща оценка

Учебната програма по *Литература, култура и Възраждане INSITU* проблематизира възрожденския град и градската култура от миналото столетие в културологичен план и в посоките, зададени от съвременните обществени науки. Българският възрожденски град е интерпретиран като формация с дълготрайна традиция, преживяла в историческия си път многобройни катаклизми, запазила в културната си памет следи от различни епохи и реализирала през XIX век преход към модерните европейски времена.

Учебният курс предлага методология за конструиране на културната парадигма на възрожденския град, производна от идеята за театрализацията на културата като временно състояние на повишена семиотичност на културните единици. Културологичният модел "град - театър" е материализиран в някои от универсалните театрални категории като зрител, сцена, действащи лица, сценарии. Същевременно дисциплината предлага възможности за „разчитане“ на възрожденската градска култура и въз основа на други фактори – религиозното многогласие, ролята на

художествената култура (архитектура, стенопис, изобразително изкуство, музика) като форма на адаптация и пренос на литературната култура. Друга група въпроси засягат проблемите на всекидневното и празничното общуване. Особено важна роля във функционирането на града като културен механизъм имат основните културни дейатели на възрожденската градска култура и културните институции. Затова от голям интерес е да се предложат изтъкнати фигури на Българското възрождане.

Специфика на курса е силната му обвързаност с възрожденския урбанистичен терен и вниманието към възрожденските градски центрове от региона на Югозападна България. Като такива се интерпретират Мелник, Банско, Дупница и Самоков.

Курсът се състои от 30 академични часа, които представят изцяло лекционни форми на учебна натовареност.

Целина учебната дисциплина: да формира основни познания за историята на възрожденския български град от XVIII и XIX век; да създаде теоретическа подготвеност за същността и спецификите на възрожденската градска естетика и религиозната многогласност и философия; да изгради начална ориентация за работа с възрожденски ръкописни и печатни текстове; да подготви студентите за занимания с по-новите литературно-исторически периоди от развитието на българската литература; да допълни преподаването и изученото в курса по Възрожденска литература.

ЛИТЕРАТУРНОИСТОРИЧЕСКИ СЮЖЕТИ В ПЕРИОДА МЕЖДУ ДВЕТЕ СВЕТОВНИ ВОЙНИ

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	VI		30		
а) лекции	VI	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинари	VI				
Извънаудиторна заетост	VI	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит	VI			3.0	
Оценяване	VI				Текуща оценка

Учебният курс се състои от 30 часа лекционни занятия и 60 часа извънаудиторна заетост.

Обучението е организирано под формата на дискуссионни кръгове и се осъществява с мултимедийни презентации, които акцентират върху най-важните моменти. Тяхната цел е да актуализират придобитото вече знание по българска литература и да го активират чрез конкретно поставени задачи за извънаудиторна заетост.

Всяка мултимедийна презентация съдържа: представяне на темата в литературноисторически контекст; очертаване на спецификата чрез подходящо избрани примери спрямо студентската аудитория; задаване на проблемни полета под формата на въпроси или казуси за решаване; препоръчване на библиография.

Учебната дисциплина цели: да формира у студентите знания за динамиката на жанровите организации, стиловите модернизации и ценностните преориентации в българската литература между двете световни войни; да допълни знанието на студентите относно литературноисторическите процеси, на които са базирани много културни и обществени прояви; да създаде умения у студентите да разчитат,

анализират, синтезират и прилагат наученото по литература в по-широк културен контекст; да изгради трайни познания за литературноисторическите процеси и така да възпита усещането за ценност и уникалност на българската литература и познанието за българското въобще.

ЛИТЕРАТУРА – КИНО – БИЗНЕС (КИНОЛЕКТОРИЯ)

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	VI				
а) лекции	VI	2	30		Текущ контрол
б) семинарни упражнения					
Извънаудиторна заетост	VI	4	60		Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване	VI				Текуща оценка

Смисълът и задачите на предложения курс са да систематизира връзките между литература и кино. Коментира се понятието „медия“, а също и как масовизирането на визуалните изкуства (фотография, кино, телевизия) оказва влияние върху сюжетите, поетиката и социологията на литературата. Обръща се внимание на реализацията на определени архетипове в литературата и в киното. Коментира се също така и битуването на литературата в „постгугенберговата галактика“. Лекционният курс, както и времето за извънаудиторна заетост, съдържат в себе си наблюдение и коментар на филми, както и коментари за връзките му с литературата

Лекционният курс е структуриран в 11 теми. Курсът се състои от 30 академични часа и 60 часа извънаудиторна заетост.

РУСКА ЕМИГРАНТСКА ЛИТЕРАТУРА

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	VI	2	30		
а) лекции	VI	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинарни упражнения					
Извънаудиторна заетост	VI	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване	VI				Текуща оценка

Курсът *Руска емигрантска литература* се състои от 30 лекционни часа, които съдържат следните форми на натовареност: теоретични ракурси на проблема; обзор върху работата през семестъра и 60 часа извънаудиторна заетост: консултации с преподавателя; работа в с библиографски източници; разработка на реферат; конспектиране на научна статия и др.

Учебната дисциплина цели: да запознае студентите с процеси, явления, основни фигури в руската емигрантска поезия, да очертае средищата на руската литература в изгнание, да изгради представата за динамичното единство на руската литература в емиграция и в родината, да проследи развитието на емигрантската поезия, да формира допълнителни знания и умения за анализ на текстове от руската поезия; да формира у студентите способност за аналитична оценка на изучаваната научна проблематика чрез акцент върху проблемните тематични ядра; да изгради у студентите способност за ориентиране в основните тенденции, литературни процеси и явления; да съдейства за развитие на критическо мислене, аналитични способности, умения за анализ и интерпретиране, за интегриране на познания, изследователски умения - да обогати познанията на студентите за явленията, процесите и имената, формиращи основите на новата руската поезия от втората половина на XX век, получени от основния курс на обучение.

ПЪТЕПИСИ, ПЪТЕШЕСТВЕНИЦИ И ТУРИЗЪМ

Вид занятия	Семестър	Хорариум Седмично Общо		Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	VI				Текущ контрол
Лекции	VI	2 ч.	30 ч.	1.0	
Семинарни занятия					
Извънаудиторна заетост	VI	4 ч.	60 ч.	2.0	Текущ контрол
Общо кредити				3.0	
Оценяване	VI				Текуща оценка

Дисциплината *Пътеписи, пътешественици и туризъм* е избираема и се преподава под формата на лекции (30 ч.). Предметът се реализира във връзка с проекта „Изработване на учебни програми във филологическото направление от гледна точка на интересите на бизнеса” и е пряко ангажиран с целите на проекта. Акцентът на предмета се поставя върху идеята за мобилност на българския човек през различните етапи от историческото му формиране. Специално внимание се обръща на модерната епоха, на времето, когато се появява туристическото движение у нас и се създава т.нар. организиран туризъм.

Акцент в курса се поставя на различните видове туризъм, както и на спецификата на всеки един от тях. В исторически аспект се проследяват различните видове пътувания, които предприема българинът. Търси се зависимостта между спецификата на пътуванията и текстовете, които се появяват и описват различните пътувания. Обръща се внимание на жанровата диференциация на различните текстове, като се поставя акцента към очерковия жанр на пътеписа, който е най-разпространеният начин за представяне на пътувания.

Целта на дисциплината е да представи на студентите теоретичните аспекти на туризма, като ги представи като приложими в хуманитарната сфера; да запознае студентите с различните видове туризъм (културен, изследователски, религиозен и т. н.), съпоставяйки ги с практическите интереси на българина при пътуванията му. Специален акцент се поставя и върху различните аспекти на свободата в различните исторически епохи, които влияят върху начина на пътуване, предприеман от българите.

Курсът разчита на знанията на студентите, които са придобили от гимназиалния курс на обучение, по предмети като *История на България* и различните дисциплини по българска литература, изучавани до този момент.

БЪЛГАРСКАТА ЛИТЕРАТУРНА КРИТИКА НА ХХ ВЕК

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	VII	2	30	1.0	
а) лекции	VII	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинари					
Извънаудиторна заетост	VII	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване	VII				Текуща оценка

Замисълът на настоящата програма е да реализира образователен проект върху зараждането, развитието и основните проблеми на българската литературна теория и критика, което ще даде възможност на студентите да придобият цялостен професионален поглед върху движението на литературната теоретическа и критическа мисъл през ХХ век. Запознаването с динамиката на случващите се дебати в оперативната критика, институционализирането на полето и механизмите на утвърждаване на едни или други художествени текстове като част от класическото наследство, също е сред първостепенните цели на курса.

Основната задача на този лекционен курс е да позволи на студентите филолози да се ориентират в непосредствената рецепция на литературните текстове, както и в познаването на различните критически прочити в тяхното сложно единство и дискуссионна динамика. Разширяването на познанията по основните дисциплини, свързани с историята на литературата, както и върху процесите в развитието на новата и съвременната българска литература също е сред задачите на курса.

ЖЕНИТЕ ПИСАТЕЛКИ В БЪЛГАРСКАТА ЛИТЕРАТУРА

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	VII	2	30	1.0	
а) лекции	VII	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинари					
Извънаудиторна заетост	VII	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване	VII				Текуща оценка

Учебната програма на дисциплината *Жените писателки в българската литература* включва десет теми, които имат за цел да представят българската литература, създавана от жени. Лекционният курс е организиран така, че да обхване феминистичната традиция в литературата от 1878 година до съвременността. Най-

голям дял заемат темите, обхващащи периода между двете световни войни, когато се полагат началата и се развиват традициите на българското женско писане. Епохата на социализма е представена с три теми, а завършващата лекция е върху посткомунистическата феминистична литература. Основно място в лекционния курс заема въпросът за естетическите и идейните особености на женското писане в цялостния развой на българската литература през XX век. Обръща се внимание на проблема за цялостното присъствие на жените в българското културно пространство, мястото им в историята и канона на българската литература, политическите промени и идеологическите трансформации в литературното поле.

Тази насоченост на курса има за цел да допълни знанията, формирани в дисциплините *Съвременна българска литература* (I и II част), като разкрие в детайли някои от социалните и естетическите механизми, оказващи влияние върху формирането на литературното поле. Това дава възможност в програмата да бъдат дискутирани под различен ъгъл и по-концептуално въпросите на литературната история и теория, като се разгледат специфичните проблеми на рецепцията, мястото на масмедията в епохата на модерността, ролята на различните женски сдружения и издания.

ОБРЕДИ И ОБРЕДЕН ФОЛКЛОР

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	VIII	2	30		
а) лекции		2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинарни упражнения					
Извънаудиторна заетост	VIII	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване	VIII				Текуща оценка

Учебната дисциплина *Обреди и обреден фолклор* цели да запознае студентите с българските обреди (календарни и обреди от жизнения цикъл) в тяхното смислово и функционално единство с фолклорните жанрове, изпълнявани в обреден контекст. Курсът е посветен основно на обредите, характерни за българската култура от края на 19-ти и началото на 20-ти век; проследяват се обаче и настъпилите по-късни трансформации, както и възникването на политически ритуали.

Курсът се развива в петнадесет теми, посветени: а) на теоретични проблеми на изучаването на ритуала; б) на връзката между конкретните ритуали и обредния фолклор. Когнитивното овладяване на информация за ритуалите е съчетано и с текстов анализ на конкретни обредни цикли в регионалното им разнообразие. Разглеждат се следните теми: Същност на ритуала. Ритуалът като средство за решаване на жизнени кризи. Социализиращи обреди/ ritesdepassage. Теориите на Арнолд ван Женеп, Емил Дюркем и Виктор Търнър. Родилните обреди като символично средство за преминаването на детето в човешкия социум. Сватбата - върхова социализация в живота на индивида. Погребална обредност и култ към предците. Време и видове календар. Ритъмът на опасни и благоприятни периоди. Зимата - време за празнуване; символично постигане на плодородие. Коледуването като триумф на войското начало. “Мръсните дни” - временно надмощие на злите сили. Преходът от зима към пролет: събуждане на природата, но и активизиране на враждебните стихии. Великден и Гергьовден - кулминацията на пролетните обреди. Лятото - период на усилен труд и

“разговарване” на празничния календар. Преходът от есен към зима - неутрализиране на хтоничните сили. Възникване и развитие на политическите ритуали.

Учебната дисциплината цели: да доразвие и конкретизира усвоените в курсовете „Увод във фолклористиката“, „Български фолклор“, „Етнография на България“ знания; студентите да придобият базова компетентност в областта на фолклористиката и етнологията.

СЛАВЯНСКИЯТ ДРУГ НА БАЛКАНИТЕ

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорариум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост		2	30		
а) лекции	VII	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинарни упражнения					
Извънаудиторна заетост	VII	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване	VII				Текуща оценка

Курсът представлява сравнително изследване на проблема за образа на Другия и другостта в славянските балкански литератури и предлага на вниманието на студентите излаз към изследователско поле, чиито граници, след една по-задълбочена рефлексия върху тях, се оказват условие за едно по-пълноценно разбиране на собствената ни литературна традиция. Обучението се осъществява по учебна програма, разпределена в един основен модул, представляващ относително завършена цялост, изграждаща общото съдържание на обучението по учебната дисциплина.

Курсът “Славянският Друг на Балканите” се състои от 30 лекционни часа, които съдържат следните форми на натовареност: теоретични ракурси на проблема; обзор върху работата през семестъра, както и извънаудиторна заетост – 60 часа: консултации с преподавател; работа в с библиографски източници; разработка на реферат; конспект на научна статия.

Учебната дисциплина цели: да провокира размисли върху важни въпроси, свързани със съвместното съществуване на народите на Балканите, съпричастността и толерантността към различията; да се осмислят идеи като тези как създаваме разказите за себе си, за другите, как литературата се отнася към историческата памет, какви са литературните варианти на националната история, как литературата борави със стереотипните представи, как представя чужденеца, как Изтокът измисля Запада, как различните жанрове конструират другостта, миналото, настоящето или бъдещето; да се изградят механизми на критическо мислене към битието на литературата; провокиране на студентите към толерантно и разностранно възприемане и тълкуване на културните факти, към самостоятелно разработване на проблемно поле, както и постигане на една по-широка информираност върху балканските културни и литературни истории;

СЕМИОТИКА НА СЛОВЕСНИТЕ ИЗСУСТВА

Вид занятия	Семестър	Хорариум	Кредит	Вид на
-------------	----------	----------	--------	--------

		Седмично		Общо	оценяването
Аудиторна заетост	VII	2 ч.	30ч.	1.0	Текущ контрол
Лекции	VII	2 ч.	30 ч.	1.0	
Семинарни занятия					
Извънаудиторна заетост	VII	4 ч.	60 ч.	2.0	Текущ контрол
Общо кредити				3.0	
Оценяване	VII				Текуща оценка

Програмата по *Семиотика на словесните изкуства (Литература, Кино, Театър)* съдържа теми върху най-важните проблеми от областта на комуникативните аспекти на знака в пространството на трите изкуства. Курсът е разписан в плана на общотеоретични знания за усъвършенстване на уменията за анализ на семиотичните аспекти на литературата, киното и театъра.

Лекционният курс обосновава знаковия характер на културата въобще, като залага на изграждането на знания у студентите върху типологията на изграждане на знака, неговото функционално битие в термините на трите изкуства. Отделено е място напреводимостта и непреводимостта на знака при адаптивните преходи от едно изкуство към друго (литература – кино, литература – театър и пр.). В отделни теми са насочени проблемите около масовото изкуство, постмодернистките процеси, настъпващи в текста и в рецепцията (цитати, реминисценции, масов вкус, “кавъър” и т. н.).

БЪЛГАРСКАТА ЛИТЕРАТУРА В КРАЯ НА ХХ ВЕК

Вид занятия и дейности	Семестър	Хорайум (часове)		Кредит	Вид на оценяването
		седмично	общо		
Аудиторна заетост	VII	2	30	1.0	
а) лекции	VII	2	30	1.0	Текущ контрол
б) семинари					
Извънаудиторна заетост	VII	4	60	2.0	Текущ контрол
Общ кредит	VII			3.0	
Оценяване	VII				Текуща оценка

Замисълът на настоящата програма е да реализира образователен проект, насочен към изучаването на най-съвременната българска литература – от края на 80-те години на ХХ век до днес.

В основата на програмата заляга схващането да се изследват процесите и явленията, свързани с формирането, обособяването и развитието на българската литература в посттоталитарния период. Динамиката и активният обмен на идеи не само в полето на нашата литература, а и от гледна точка на взаимодействието ѝ с европейските и световни образци, създават нова ситуация, която поставя множество нови предизвикателства. Всичко това дава възможност да се изследват взаимоотношенията в литературното поле въз основата на текстове от различен порядък – художествени, публицистични и критически, които формират цялостната контекстуална динамика на най-съвременната ни литература и култура.

Задача на лекционните теми е да се реконструира универсумът от дискурси в съвременността и доминиращите философско-естетически и идейни конструкти, чрез които се задават критериите за художественост през настоящия период.

НОБЕЛОВАТА ПРЕМИЯ ЗА ЛИТЕРАТУРА

Вид занятия	Семестър	Хорариум Седмично Общо	Кредит	Вид на Оценяването
Аудиторна заетост	VIII	2 ч . 30ч.		
Лекции Семинарни занятия	VIII	2 ч. 30 ч.	1.0	Текущ контрол
Извънаудиторна заетост	VIII	4 ч.60 ч.	2.0	Текущ контрол
Общо кредити			3.0	
Оценяване	VIII			Изпит

Лекционният курс предвижда интерпретация на сложния културологически проблем на литературните награди – не само като оценка на определено авторско присъствие в световния литературен процес, но и като опит за въвеждане на граници в него. Очертават се и различните културни ситуации (европейска, японска, американска) като модели на вътрешната и/или междуетническата характеристика на литературата.

Проследяват се някои важни модернистични процеси, извършващи се в полето на литературния език – промените в жанровата среда на романа, структурни колебания в модерната драма, езикът на модерната поезия.

Обособени са вътрешни модели в самия литературен процес – отношенията история и литература, нахлуването на елитарните сюжети, нобелисти “отвъд стената” и пр.

Часовете са разпределени така: Аудиторна заетост (30 часа, 1 кредит) във формата на лекции върху основните теми с продължителност 30 часа; Извънаудиторна заетост (60 часа, 2 кредита), която се разполага в сферата на индивидуална работа върху преподавания материал, описана тук след тематичния план.

ЛИТЕРАТУРА – ВИЗУАЛНИ ОБРАЗИ – КОМУНИКАЦИИ

Вид занятия и дейност	Семестър	Седмичен хорариум	Общ хорариум	Кредит	Вид на оценяването
Аудиторна заетост	VIII	2	30		
а) лекции	VIII	2	30		Текущ контрол
б) семинарни упражнения					
Извънаудиторна заетост	VIII	4	60		Текущ контрол
Общ кредит				3.0	
Оценяване	VIII				Текуща оценка

Учебният курс се състои от 30 часа лекционни занятия и 60 часа извънаудиторна заетост.

Лекционният курс включва теми, в които се коментира връзката между развитието на комуникационните технологии и медиите. Предвидени са теми, свързани с литературната теория, културологията, социологията на масовия вкус, които са необходими за очертаване на контекстите на проблематиката, свързана с медиите и комуникациите

Учебната дисциплина цели: да коментира базисни понятия, свързани с функционирането на текста и образа в социокултурното пространство; да запознае студентите с проблемите за масите, медиите; с възникването на различни теоретични доктрини, свързани с функционирането на литературния текст, на медиите, на управлението, характерни за ХХ век; да запознае студентите с технологични особености на медиите в различни исторически епохи – книгопечатане, телеграф, радио, кино, телевизия (Застъпена е тезата за неедновременността между техническото откритие и неговата приложимост в медиите. В този смисъл приложимостта се разглежда като функция на социокултурни нагласи, които определят облика на медиите в отделни исторически периоди.); да демонстрира онова, което в рецептивистиката е известно като *апелативна структура на текста* – как в различните типове медии и чрез различни комуникационни технологии медията изгражда своите стратегии на въздействие; да систематизира знания относно историческото развитие и особеностите на различните типове медии в зависимост от развитието на комуникационните технологии.